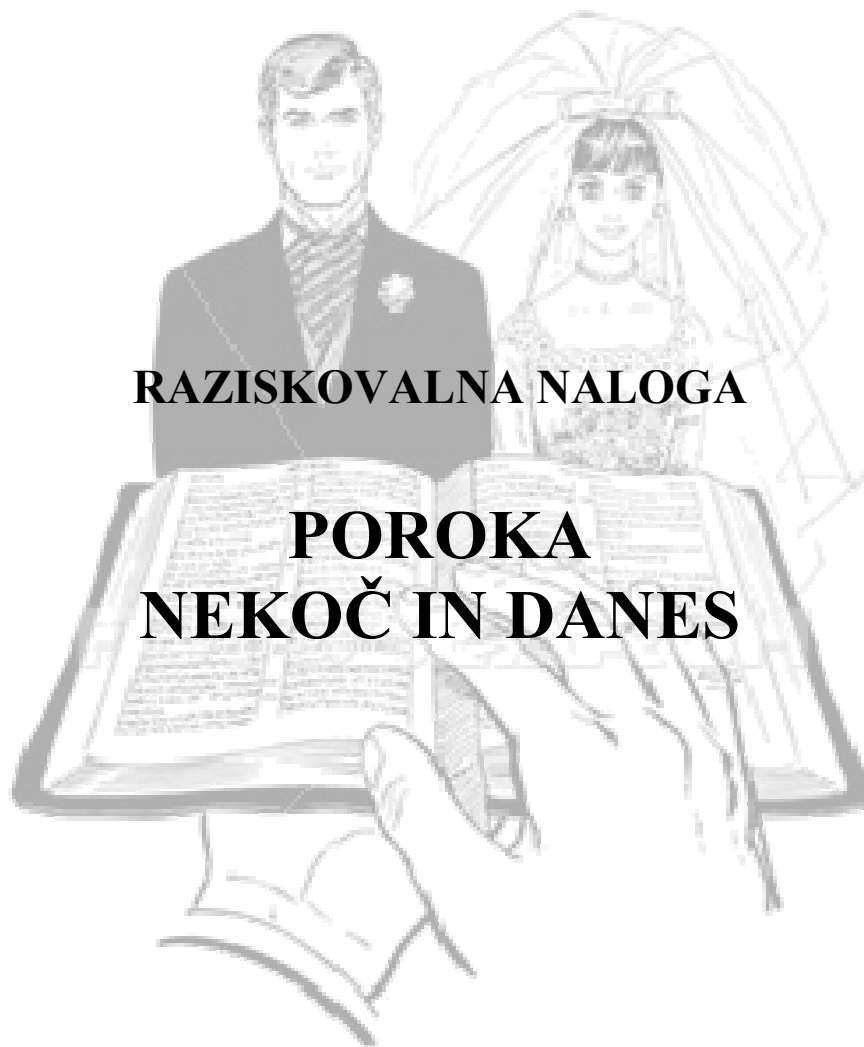

OSNOVNA ŠOLA LAVA CELJE

RAZISKOVALNA NALOGA

**POROKA
NEKOČ IN DANES**

Avtorice:

**Maruša BREŽNIK, 9. a
Maša ČUK GABER, 9. a
Nina PETRIČ, 9. b**

Mentorica:

**Jasmina VIDMAR,
prof. razr. pouka**

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, marec 2010

*Poroka -
ko si dva človeka podarita svoji življenji,
tako da drug drugemu naredita neomejen prostor za rast
in se medsebojno spodbujata.*

POVZETEK

POROKA NEKOČ IN DANES

Avtorice naloge: Maruša Brežnik, 9. a, Maša Čuk Gaber, 9. a in Nina Petrič, 9. b

Mentorica: Jasmina Vidmar, prof. razr. pouka

Poroka - še vedno nekaj najlepšega in svečanega ... Veliko ljudi živi za trenutek, kateremu mnogi pravijo dan najlepših sanj, ko se dekleta oblečejo kot princese, fantje kot princi in vse je tako pravljичno.

Kaj pa ozadje poroke? Priprave na poroko, poročne priče, cerkvena poroka, civilna poroka, poročni šopek, prstani in torta, ... in še mnogo stvari, na katere morata pomisliti dva, ki se odločata za ta korak. In kako je bilo to včasih, na primer več kot 50 let nazaj?

V naši nalogi smo poskušale ugotoviti in dokazati, kako se je v nekaj desetletjih na področju porok spremenilo veliko stvari - nekatere stvari so se opustile oziroma so se na novo ustvarile ali priredile. Opisane so značilnosti poroke nekoč (pred letom 1950) in danes (po letu 2000) ter narejena raziskava o porokah nekoč in danes. Naloga je popestrena z zanimivimi fotografijami iz arhiva anketirancev. Ob nastajanju naloge smo ugotovile marsikaj novega in veliko stvari, ki smo jih izvedele, nas je presenetilo.

Torej, če Vas zanima vse o poroki nekoč in danes, ali če mit o »nevesti v belem« res drži, potem imate v roki pravo stvar ... le prelistati jo je še potrebno!

KAZALO

KAZALO	1
KAZALO SLIK.....	3
KAZALO TABEL	1
KAZALO GRAFOV	1
1. UVOD.....	1
1.1 HIPOTEZE	2
1.2. RAZISKOVALNA METODA, VZOREC IN VIRI.....	2
1.3. STATISTIČNI PODATKI.....	3
2. KAJ JE POROKA?	4
3. POROKA NEKOČ	5
3.1. ZAROKA IN ŽENITOVANJE	5
3.1.1. LIKOF.....	5
3.1.2. DOTA.....	5
3.1.3. SLOVO OD SAMSKEGA STANU	6
3.1.4. FANTOVŠČINA IN DEKLIŠČINA	6
3.1.5. BALA.....	6
3.2. POROČNI DAN.....	7
3.2.1. KLICANJE NEVESTE	7
3.2.2. ŠRANGA ALI OVIRA.....	7
3.3. CIVILNA POROKA	8
3.4. CERKVENA POROKA.....	9
3.5. PO KONČANIH OBREDIH	9
3.6. SVATBA	10
3.7. POROČNA NOČ	11
3.8. VIDEZ ŽENINA IN NEVESTE.....	11
3.8.1. ŽENIN.....	11
3.8.2. NEVESTA	11
3.9. POROČNI ŠOPEK, TORTA, PRSTANI.....	13
3.9.1. POROČNI ŠOPEK	13
3.9.2. POROČNA TORTA	13
3.9.3. POROČNI PRSTANI	13
3.10. POROČNA KULINARIKA	14
3.11. POROČNI OBIČAJI.....	14
3.12. POROČNA DARILA IN POTOVANJE	16
3.13. POROČNE FOTOGRAFIJE	16
4. POROKA DANES	19
4.1.1. ORGANIZACIJA POROKE.....	20
4.1.2. FANTOVŠČINA IN DEKLIŠČINA	21
4.3. CIVILNA POROKA	22
4.4. CERKVENA POROKA.....	23

4.5. SVATBA	24
4.6. VIDEZ ŽENINA IN NEVESTE	24
4.6.1. ŽENIN	24
4.6.2. NEVESTA	25
4.7. POROČNI ŠOPEK, TORTA, PRSTANI.....	27
4.7.1. POROČNI ŠOPEK	27
4.7.2. POROČNA TORTA	27
4.7.3. POROČNI PRSTAN.....	28
4.8. POROČNA KULINARIKA	28
4.9. POROČNI OBIČAJI.....	29
4.10. POROČNA DARILA IN POTOVANJE	29
4.10.1. DARILA	29
4.10.2. POTOVANJE.....	30
4.11. POROČNE FOTOGRAFIJE	30
<u>5. ANALIZE RAZISKAVE</u>	<u>32</u>
5.1. VPRAŠANJA IN ODGOVORI ANKETE	32
5.2. REZULTATI IN INTERPRETACIJA RAZISKAVE OZ. ANKETE	33
5.2.1. <i>KDAJ OZ. KATEREGA LETA STE SE POROČILI?</i>	33
5.2.2. <i>KDAJ SO BILE V VAŠEM ČASU NAJVEČKRAT POROKE? ZAKAJ TAKRAT?</i>	34
5.2.3. <i>KOLIKO STA BILA ŽENIN IN NEVESTA STARA OB POROKI?</i>	35
5.2.4. <i>KAKŠNO POROKO STE IMELI?</i>	36
5.2.5. <i>KAKO DOLGO STE NAČRTOVALI OZ. PLANIRALI POROKO?</i>	37
5.2.6. <i>KOGA STE VABILI NA POROKO?</i>	38
5.2.7. <i>KOLIKO SVATOV JE BILO NA POROKI?</i>	39
5.2.8. <i>KAKŠNO STA IMELA ŽENIN IN NEVESTA OBLEKO? KAKŠEN JE BIL POROČNI ŠOPEK?</i>	40
5.2.9. <i>STE IMELI KAKŠEN POSEBEN OBIČAJ PRED POROKO?</i>	42
5.2.10. <i>KJE STE IMELI GOSTIJO?</i>	43
5.2.11. <i>KAKO DOLGO JE TRAJALA POROKA OZ. GOSTIJA?</i>	44
5.2.12. <i>TORTO STE IMELI? ČE NE, KAJ PA DRUGEGA?</i>	45
5.2.13. <i>STA BILA S PARTNERJEM DO POROKE »VZDRŽNA«?</i>	46
5.2.14. <i>STA IMELA ŽE PRED POROKO OTROKE?</i>	47
5.2.15. <i>KOLIKO POROČNIH FOTOGRAFIJ IMATE?</i>	48
5.2.16. <i>KAJ STE PREJELI ZA POROČNO DARILO?</i>	49
5.3. SKUPNA ANALIZA ANKETE IN HIPOTEZ	50
<u>6. UGOTOVITVE PREJŠNJIH RAZISKOVALCEV</u>	<u>51</u>
<u>7. ZAKLJUČEK.....</u>	<u>51</u>
<u>VIRI IN LITERATURA</u>	<u>52</u>
<u>PRILOGA.....</u>	<u>54</u>

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Simbolična fotografija poročnega para in njunih poročnih prstanov</i>	<i>4</i>
<i>Slika 2: Simbolična fotografija šrange dvema mladoporočencema.....</i>	<i>8</i>
<i>Slika 3: Fotografija poročnega para pri cerkvenem obredu</i>	<i>9</i>
<i>Slika 4: Fotografija prikazuje primer, ko je ženin nevesto peljal s kočijo</i>	<i>10</i>
<i>Slika 5: Prikaz različnih poročnih oblek ženina in neveste včasih</i>	<i>12</i>
<i>Slika 6: Poročni šopki včasih.....</i>	<i>13</i>
<i>Slika 7: Kuharici, sosedi s torto.....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 8: Fotografije porok in poročnih parov nekoč</i>	<i>16</i>
<i>Slika 9: Prikaz različnih poročnih oblek ženina in neveste danes.....</i>	<i>26</i>
<i>Slika 10: Poročni šopki danes.....</i>	<i>27</i>
<i>Slika 11: Poročne torte danes</i>	<i>27</i>
<i>Slika 12: Prikaz različnih poročnih oblek ženina in neveste danes.....</i>	<i>30</i>

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Število posameznikov vključenih v raziskavo</i>	<i>3</i>
<i>Tabela 2: Dosežen rezultat pri 1. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 3: Dosežen rezultat pri 1. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 4: Dosežen rezultat pri 2. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 5: Dosežen rezultat pri 2. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 6: Dosežen rezultat pri 3. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 7: Dosežen rezultat pri 3. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 8: Dosežen rezultat pri 4. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 9: Dosežen rezultat pri 4. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>36</i>
<i>Tabela 10: Dosežen rezultat pri 5. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 11: Dosežen rezultat pri 5. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 12: Dosežen rezultat pri 6. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 13: Dosežen rezultat pri 6. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 12: Dosežen rezultat pri 7. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 13: Dosežen rezultat pri 7. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 14: Dosežen rezultat pri 10. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>43</i>

<i>Tabela 15: Dosežen rezultat pri 10. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 16: Dosežen rezultat pri 11. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 17: Dosežen rezultat pri 11. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 16: Dosežen rezultat pri 12. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 17: Dosežen rezultat pri 12. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 18: Dosežen rezultat pri 13. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 19: Dosežen rezultat pri 13. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 20: Dosežen rezultat pri 14. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 21: Dosežen rezultat pri 14. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 22: Dosežen rezultat pri 15. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950.....</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 23: Dosežen rezultat pri 15. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000.....</i>	<i>48</i>

KAZALO GRAFOV

<i>Graf 1: Kronološki pregled porok anketirancev</i>	<i>33</i>
<i>Graf 2: Kronološki pregled porok glede na letni čas</i>	<i>34</i>
<i>Graf 3: Starost ženina in neveste.....</i>	<i>35</i>
<i>Graf 4: Vrsta poroke</i>	<i>36</i>
<i>Graf 5: Obdobje načrtovanja poroke.....</i>	<i>37</i>
<i>Graf 6: Vrste svatov na poroki.....</i>	<i>38</i>
<i>Graf 7: Število svatov na poroki</i>	<i>39</i>
<i>Graf 8: Najpogostejši kraj dogajanja svatbe.....</i>	<i>43</i>
<i>Graf 9: Čas trajanj poroke oz. gostije.....</i>	<i>44</i>
<i>Graf 10: Poročna torta na poroki.....</i>	<i>45</i>
<i>Graf 11: Vzdržnost mladoporočencev pred poroko.....</i>	<i>46</i>
<i>Graf 12: Otroci ženina in neveste pred poroko</i>	<i>47</i>
<i>Graf 13: Število poročnih fotografij.....</i>	<i>48</i>

1. UVOD

Sreča in veselje, ki prevladujeta v zraku, lepota neveste in čudovita belina njene obleke, ljubezen bodočih mladoporočencev ...

Vse to in še mnogo je stvari, ki jih na ta veseli oziroma poročni dan ni mogoče zgrešiti. In prav to so razlogi, da je ta dogodek tako poseben in da se o njem govori že desetletja, stoletja, a je še vedno zelo aktualen. Sploh sedaj, ko je možnosti, da imaš čisto svojo, posebno, unikatni poroko že toliko, da se iz raznoraznih ponudb, ki jih kričijo mediji, sploh ne znajdeš.

A še vedno je to zelo oseben dogodek, sam izbereš vse, od obleke, torte, kraja, kjer boš dahnil usodni da, skratka sam si ustvariš svoj popoln dan. Nanj lahko povabiš množico sorodnikov, prijateljev, znancev ali pa svojo srečo deliš le z nekaj najbližjimi. Skoraj vsaka deklica ima že od malega v glavi, kakšna bo njena sanjska poroka...

Nekaj bo že na tem. Na poroki namreč. In ta nekaj je nas še posebej pritegnil, in sicer tako močno, da smo se o tem odločile napisati raziskovalno nalogo, v kateri smo želele prikazati med poroko danes in poroko nekoč. Vse, od zaroke, predpriprav, obleke, števila gostov, daril, poročnih potovanj, hrane, ...

Seveda je to obsežno temo težko strniti v nekaj strani in vsa čustva, ki so prisotna na tem dogodku pretipkati v nekaj vrstic. A v to nalogo smo želele vdahnuti dušo poroke, ji dati to svečanost in veselje, ki odsevajo poroko. Želele smo vključiti vse priprave nanjo in vse podrobnosti, ki zaključujejo to enoto.

Ta dogodek nas je res potegnil vase in posledično smo se za to področje začele resnično zanimati, kar je bil tudi cilj naše naloge; podrobno raziskati to, sicer dokaj znano, a še vedno skrivnostno in privlačno področje in prikazati razlike med porokami danes in nekoč.

Vire smo jemale iz knjig, veliko zanimivih stvari smo našle tudi na internetu (spletne strani so navedene v nadaljevanju), mnogo oziroma največ zlata vrednih podatkov pa smo dobili kar »iz prve roke«, in sicer od že poročenih ljudi, ki smo jih tudi anketirale.

Prijazno so nam zaupali svoje izkušnje, prigode in mnenja o poroki. Nekaj od njih je bilo takšnih, ki so se poročili že pred več kot petdesetimi in celo šestdesetimi leti in ti so bili naši najmočnejši viri, ki smo jih uporabile za pisanje o porokah nekoč.

V tej nalogi želimo ustvariti vtis, da je poroka bila, je in bo ena od stvari, ki so zelo pomembne za našo družbo. In da ima resnično pomen, da ob misli na ta dogodek pomislimo na nekaj svetlega, pozitivnega in dobrega, kar bo resnično globoko povezal dva človeka, ki si želita skupnega življenja.

1.1 HIPOTEZE

Naše hipoteze pri raziskovanju problema so naslednje:

- *predvidevamo, da so poroke nekoč bile drugačne kot danes;*
- *predvidevamo, da je danes manj porok, kot jih je bilo včasih;*
- *predvidevamo, da poroke trajajo več kot 1 dan (24 ur);*
- *predvidevamo, da se običaji na porokah nekoč, danes ne ohranjajo več;*
- *predvidevamo, da mit »nevesta v belem« drži.*

1.2. RAZISKOVALNA METODA, VZOREC IN VIRI

Naslov raziskovalne naloge smo hitro našle, kajti vse nas je zanimalo to področje – poroke. Nato smo zbrale ideje, kaj bi predstavile v raziskovalni nalogi in na kakšen način, da bi bila raziskovalna čimbolj zanimiva.

Pri raziskavi smo uporabile anketo, ki je vsebovala 16 osnovnih vprašanj o poroki in njenih značilnostih ter zapiske in knjige, kjer so že opisane značilnosti o porokah nekoč in danes, predvsem pa smo se nanašale na ustne vire, ki so nam jih zaupali naši starejši iz Celja in njegove bližnje okolice.

Anketo smo opravile med naključnimi posamezniki s celjskega območja. V celotno raziskavo je bilo vključenih 47 ljudi: 17 posameznikov, ki so doživeli poroko pred letom 1950 (pri teh je v vseh primerih živel le eden od zakoncev) ter 30 posameznikov, ki so se poročili po letu 2000. Pri tem smo bile pozorne na to, da je anketo izpolnjeval le eden od zakoncev, da se podatki ne bi podvajali.

V raziskavo smo zajele poroke na našem, celjskem območju, pri cerkvenih porokah pa le krščanske poroke (druga verovanja nismo zajele).

Kot zanimivost lahko povemo, da med starejšimi ljudmi, ki smo jih prosile za sodelovanje, ni nihče odvrnil sodelovanja, kajti bili so vsi poročeni. Pri mlajši generaciji pa smo imele skoraj 2/3 zavrnitev, z razlogom, da (še) niso poročeni.

Rezultate smo empirično obdelale in v nadaljevanju jih bomo tudi predstavile. Poudariti moramo, da smo se osredotočile na poroke tega stoletja in jih primerjale s porokami prve polovice prejšnjega stoletja. Tako smo si izbrale, ker smo pričakovale, da bo tako razlika med porokami nekoč in danes bolj opazna in seveda tudi zanimivejša.

1.3. STATISTIČNI PODATKI

V raziskavo je bilo vključenih 47 posameznikov, ki so se poročili v dveh različnih obdobjih – pred letom 1950 in po letu 2000. Podatke po posameznem obdobju lahko razberete iz tabele.

POROKA	PRED LETOM 1950	PO LETU 2000	SKUPAJ
ŠT. ANKETIRANCEV	17	30	47

Tabela 1: Število posameznikov vključenih v raziskavo

2. KAJ JE POROKA?

Poroka ali **sklenitev zakonske zveze** je dejanje in svečan obred, ko fant in dekle, oziroma ženska in moški postaneta mož in žena. Obred, ki pa napove poroko, pa imenujemo zaroka.

Pravno formalno za sklenitev zakonske zveze zadošča že civilna poroka, ki potrjuje zakonsko zvezo, lahko pa je sklenjena tudi cerkvena poroka, kjer moški in ženska prejmeta zakrament svetega zakona.. Vsak zakonec ima ob poroki tudi svojo pričo. Poroko skleneta državni pooblaščenec in matičar ali pa tudi župan, cerkveno pa seveda duhovnik. V sklopu poročnega obreda zakonca pred pristojnim organom potrdita in izrazita soglasje, na način, ki ga določa zakon. Po poroki običajno sledi še praznovanje - svatba.

Ljudje stopajo v zakonsko zvezo iz različnih razlogov, med katerimi so najpogostejši socialni, čustveni, ekonomski, duhovni in religiozni.

V slovarju simbolov je poroka označena kot simbol ljubezenske združitve moškega in ženske. (vir: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Poroka>, 11.11.2009)

Slika 1: Simbolična fotografija poročnega para in njunih poročnih prstanov (vir: www.torontoairportlimos.com/wedding_limo.html, 11.11.2009)

3. POROKA NEKOČ

3.1. ZAROKA IN ŽENITOVANJE

Šege in navade ob porokah so tudi v Sloveniji, čeprav je majhna, od kraja do kraja različne. Poroke so se včasih največkrat sklepale ob pustnem času, ki je bil po starih verovanjih prav čaroben. Narava se že prebuja iz zimske zaspanosti, kmetje začenjajo s pripravami na poljedelska opravila ter si želijo, da bi bila letina dobra. Kakor so si mnogi želeli prave rodovitnosti na polju, so si poleg tega želeli tudi veliko rodovitnosti pri svoji ta novi, ta mladi, ki se bo takoj po poroki priselila v hišo.

Čeprav so si včasih ponekod mladi sami izbirali partnerja sta bila očeta tista, ki sta se dogovorila o podrobnostih. Najprej so poslali mešetarja v nevestino hišo vprašat, če so tam tudi za to, da sklenejo novo vez. Če je bil odgovor pritrdilen, so se zmenili za **likof**.
(vir: *Vse o poroki*, 1996)

3.1.1. LIKOF

Likof je pomenil pravo vaško barantanje ženina, njegovega očeta in strica, bodočega ženitovanjskega starešino, za nevestino doto in balo, ki jo bo moral dati nevestin oče. Med pitjem so se dogovorili. Če je bilo to prvo srečanje z nevestinimi starši, ki še niso povedali svojega mnenja, je to spoznal po jedi, s katero so mu postregli. Kajti če so na mizo postregli klobase, so bili ZA poroko, če pa so ob slovesu postregli s kavo ali kislim mlekom, je to pomenilo, da poroke NE bo. (vir: *Vse o poroki*, 1996)

3.1.2. DOTA

Dota je bila odvisna od velikosti kmetije. Če je bila kmetija bogata oz. večja, je poleg dela dote, ki je bil ponavadi v denarju, ženin dobil tudi kravo ali pa, če je bila kmetija manjša, samo nekaj koz. Nevestino balo so sestavljale obleke, posteljnina, skrinja žita ali nizka omara. Če pa je bila bogata, so denarju dodali vrečo soli in nekaj koruze ter žita. Včasih je ženin moral pri likofu nevesto kupiti ali jo zaarati (*dati aro, stvar ali denar za kaj oziramo v tem primeru za nevesto*).

Nevestinega očeta je zanimalo, v kakšno hišo se bo primožila njegova hči. Zato so se dogovorili še za ogled. Na ogled je poleg neveste odšla še njena mati. Ogledali so si ženino domačijo: hišo, hlev, posestvo. Ko so se srečali naslednjič, so se dogovorili

vse potrebno o samem obredu in okolici. Ponekod je bil likof tudi čas med tremi oklici v cerkvi. Oklic v cerkvi pomeni, da je župnik naznanil ženina in nevesto k poroki. (*vir: Vse o poroki, 1996*)

3.1.3. SLOVO OD SAMSKEGA STANU

V svoji vasi je vabila na ohcet nevesta sama ali v spremstvu matere in sestre, torej ženske. Obdarovali so jo povsod, tudi pri tistih hišah, iz katerih ne bi prišli na gostijo. Ponekod pa so bili namesto neveste določeni vadovci, ki so bili prav svatovsko oblečeni, v rokah pa so nosili palico s pušeljcem. Pri vsaki hiši so jih bogato pogostili in ponudili cele hlebce, od katerih so odrezali krajce. Nevesta in ženin sta po krajcih ugotovila, koliko svatov bo na ohceti. Na slovo od samskega stanu pa nikjer niso pozabili. (*vir: Vse o poroki, 1996*)

3.1.4. FANTOVŠČINA IN DEKLIŠČINA

Teden ali večer pred poroko sta vsak posebej povabila svoje prijatelje in sorodnike na fantovščino in dekliščino. Seveda je bodoči ženin povabil mlade fante, bodoča nevesta pa mlada dekleta. Običaj fantovščine in dekliščine je bil takšen, da so vsi morali biti neporočeni. Mladi so se zabavali, si pripravljali različne igre in pili. Pri igrah sta se mladoporočenca morala predvsem izkazati, če sta resnično pripravljena na zakonski stan. Dekleta so tako npr. mesila kruh, odgovarjale na vprašanja, ..., fantje so žgali drva, ponekod čez vas nosili leseni križ. Fantovo slovo je bilo vedno bolj hrupno kot dekletovo, namenjeno predvsem 'zapiťju ledig stanu'. Na dekliščini so prijateljice pomagale nevesti pripraviti obleko, ji pletle kite in klepetale. (*ustni vir*)

3.1.5. BALA

Dan pred poroko je prišel ženin pred nevestino hišo po balo, da jo je skupaj z drugimi fanti odpeljal k sebi domov. Voz, s katerimi so peljali balo, so lepo okrasili, v glavnem z rdečo barvo, ki je pomenila zaščitno barvo pred zli duhovi, nanj pa najprej naložili nevestino skrinjo; težja kot je bila, bogatejša je bila nevesta. Ponekod so fantje odnašali iz hiše tudi stvari, ki niso bile del bale, domači pa jih niso jemali z voza. Ko so naložili vse, so jih domačini pogostili s klobasami, mesom in krofi. Drugje se je na vrh bale usedla »stara baba« in se ni dala spoditi. Šele s prigovarjanjem in seveda poplačilu je odstopila balo voznikom. Namesto »babe« so tako dali na vrh voza petelina, simbol luči

in svetlobe, ki s svojim vsakodnevnim naznanjanjem dneva preganja zle duhove, teme in noči. (*vir: Vse o poroki, 1996*)

3.2. POROČNI DAN

Zgodaj zjutraj so se začeli zbirati svatje. Ženinovi na domu ženina in nevestini pri nevesti doma. Ko so bili zbrani vsi svatje, so se odpravili po nevesto. Ženin se od staršev ni poslavljal, kajti ponavadi je po poroki ostal doma.

3.2.1. KLICANJE NEVESTE

Pri hiši neveste so včasih ponekod klicali ali pa tudi ne. Če so bila nevestina vrata zaprta, je moral ženinov priča klicati starešino neveste. Ponavadi se je klicalo trikrat. Po prvem klicanju so iz hiše spustili kokoš, po drugem klicanju »staro babo« in po tretjem klicanju je prišla »prava« nevesta. Tako so želeli svatje pozornost zlih duhov s prave neveste speljati na napačno sled. (*ustni vir*)

3.2.2. ŠRANGA ALI OVIRA

Na večer pred poroko je ženin od neporočenih fantov iz vasi, kjer je živela nevesta, prejel pismo, ki je bilo napisano na pergamentnem papirju, največkrat lepo v verzih. Na njem je bilo zapisano, da se bo ženinu, ker pelje nevesto iz vasi, nekje na poti naredila šranga. V pismu je bilo zapisana še višina zneska, ki jo bo moral ženin plačati za svojo bodočo ženo.

Ko sta se ženin in nevest odpeljala od doma, jih je nekje na poti čakal šranga oz. ovira, ki so jo postavili vaški fantje. Na njej so se ob branju ženitovanjskega pisma pogajali o višini odškodnine za nevesto oz. za njeno čuvanje v mladosti. Višina je bila običajno odvisna od premoženjskega stanja. Če se o ceni niso mogli zediniti, ali so celo pobegnili in se niso ustavili pri oviri, so se fantje maščevali tako, da so stresli kup gnoja pred nevestino hišo.

Ženin je na šrangi moral opravljati različna dela – žagati drva, »klepanje« oz. brušenje kose, »štihanje« oz. lopatanje zemlje, mlatenje slame, ..., in seveda odgovarjati na zanimiva vprašanja. Pomagal mu je lahko priča. Z dobro opravljenim delom in pravnimi odgovori je nižal ceno nevesti. (*vir: Vse o poroki, 1996 in ustni vir*)

PRIMER VPRAŠANJ ŽENINU:

- × *Katerih kamnov je največ v Savinji? (mokrih)*
- × *Za čim vsi ptiči letijo? (za kljunom)*
- × *Katere rože imajo najlepšo barvo na svetu, pa nobenega duha? (ledene rože)*
- × *Kaj bo na vajin poročni dan v mašniški knjigi čez božjo besedo? (mašniški trak)*
- × *Kaj je pet ženinov in petdeset nevest? (rožni venec)*
- × *Kako se imenuje tisto drevo, ki ima dvanajst vej, na vsaki veji štiri gnezda, v vsakem gnezdu pa sedem ptičev? (leto)*
- × *Kdo ima očeta in mater, pa vendar ni sin? (hči)*
- × *Koliko črk ima sveto pismo? (deset/vseh petindvajset večkrat napisanih)*
- × *K molitvi kliče, sam še pa v cerkev ne gre. Kdo je to? (cerkveni zvon)*
- × *Zakaj zna nevesta pisati navodila za tebe, brat pa ne? (ker nima brata)*
- × *Kosmata je pravijo, četudi nima nobene dlake? (laž)*
- × *Kam gre človek, ko dopolni 18. leto? (v 19. leto)*
- × *Koliko slame bi šlo na en voz? (nič, treba jo je gor zmetati)*
- × *Kaj je najboljše za vino? (grozdje)*
- × *Kdo je bil prvi tesar? (Noe)*
- × *Kaj vidijo vsi slepi in slišijo vsi gluhi? (nič)*
- × *Katera žival je najmočnejša na svetu? (polž, ki celo hišo s sabo nosi)*

*Slika 2: Simbolična fotografija šrange dvema mladoporočencema
(vir: iz arhiva anketirancev)*

(op. fotografija je bila posneta v prejšnjem stoletju, v osemdesetih letih, kajti fotografije izpred 1950 nismo našle)

3.3. CIVILNA POROKA

Včasih je civilna poroka pomenila rešitev za tiste, ki so se želeli poročiti skromno, ali pa so bili revni. Veljalo je, da je to obred brez duše, ki je trajal le nekaj minut. Tako je po

šrangi na vrsto prišla najprej civilna poroka v Mestni hiši, po njej pa še cerkvena poroka v cerkvi, ki je bila v vasi nevestinega doma. *(ustni vir)*

3.4. CERKVENA POROKA

Nasploh je bilo potrebno nevesto čim bolj zaščititi, zato je mnogo vraž vezanih tudi na pot od nevestinega doma do cerkve in od tam na ženinov dom. Ženin, nevesta in družice so bili enotno oblečeni, vendar so zamešali vloge, da bi pretentali zle duhove. Nevesto so pred slabim varovali tudi pajčolan (ponekod celo klobuk) narobe oblečena srajca ali raznobarni trakovi, ki varujejo pred boleznimi in uroki. Na poti v cerkev so nevesta in svati mimoidočim in otrokom delili kruh in pecivo, da bi mladoporočenca živela srečno in imela veliko otrok.

Pri maši je duhovnik zaročencema pripravil poseben nagovor, ki je zadevalo njuno življenje in njuno prihodnost. Če sta bila duhovno pripravljena, sta pri maši prejela tudi obhajilo. Ko sta oba, ženin in nevesta, po duhovnikovem vprašanju privolila v poroko, sta si podata roki, ki jih je duhovnik ovil s štolo in jima dal blagoslov svetega zakona. Cerkvena poroka je bila zelo pomembna, kajti te poroke, ob morebitni ločitvi, zakonca nista mogla razdreti. *(ustni vir)*

*Slika 3: Fotografija poročnega para pri cerkvenem obredu
(vir: iz arhiva anketirancev)*

3.5. PO KONČANIH OBREDIH

Ko je bil tudi cerkveni obred poroke končan (mimogrede poroke v cerkvi je uzakonil šele tridentinski koncil sredi 16. stoletja, prej je župnik poročal kar na ženinovem domu), so se mladoporočenca in svati odpravili na ženinov dom. Tam je nevesto

obredno sprejela ženina mati s hlebcom kruha, vinom in ključi hišnih vrat in drugimi predmeti (kolovrat, metla, kuhalnica) ter ji tako simbolično predala gospodinjstvo.

Hišni prag je predstavljal veliko nevarnost, saj naj bi pod njim stanovali zli duhovi, ki so v prag zatakneli smrtonosne predmete, žeblice in igle. Zato je ženina nevesto dvignil in jo nesel čez prag, včasih pa so najprej čez prag nagnali kokoš, šele za njo je vstopila nevesta. Ko je prišla v hišo, so ji v naročje položili otroka (t.i.'nakolenčič') in tako 'spodbudili' rodovitnost. Nato je nevesta s taščo prehodila vse prostore v hiši. *(Ohcet po stari šegi, 1998 in ustni vir)*

Slika 4: Fotografija prikazuje primer, ko je ženina nevesto peljal s kočijo (vir: iz arhiva anketirancev)

3.6. SVATBA

Najbolj vesel in hrupen del poročnega dogajanja je poročna gostija na ženinovem ali nevestinem domu. Svatba je bila pravi obred, tudi sedežni red je bil strogo določen: svatje so se posedli v smeri od vzhoda proti zahodu. Poleg ženina in neveste so posadili poročni priči, nato starše, sorodnike in prijatelje. Jedi so bile zelo različne, odvisno pač od pokrajine in stanu mladoporočencev, ki sta jedla z enega krožnika. Najpomembnejša jed je bila povsod ženitovanjska pogača (v različnih oblikah), ki je predhodnica poročne torte. Slednja se je na ženitovanjih na slovenskem podeželju začela pojavljati šele po 1. svetovni vojni. Posebnost nekdanjih porok je bilo tudi pravilo, da mora biti hrane deležen vsak, ki pride na gostijo, čeprav nepovabljen (tudi reveži, berači).

Za slovensko svatbo so značilni tudi ples, glasba in šaljive igre, večkrat povezane z nastopom v žival preoblečenih fantov ali ugrabitvijo neveste. Veseljačenje je včasih trajalo tudi tri dni, pa še takrat so goste težko spravili domov. Teden dni po ženitovanju so svatbo ponovili v manjšem obsegu in tako utrdili sklenjeno zakonsko zvezo. *(Vse o poroki, 1996 in ustni vir)*

3.7. POROČNA NOČ

Ob koncu svatbe je 'teta' (ponavadi nevestina krstna botra) nevesto odpeljala v spalnico, ji snela z glave venec in ga prinesla nazaj med svate. Snemanje venca je seveda simbolna napoved odvzema nevestine nedolžnosti. Tudi poročna noč je bila po verovanju podvržena nevarnostim, zato so pred spalnico mladoporočencev odganjali duhove z truščem in ropotom, večkrat so tudi kaj razbili - črepinje po prastarem verovanju pomenijo veliko otrok.

Naslednje jutro so svati nevesto peljali k vodnjaku, kjer jim je dala piti, nekaj vode pa je odnesla domov, da umije moža. Šega obrednega umivanja neveste po poročni noči je imela očiščevalni in preporodni namen, obenem pa je ostanek darovanja vodnim duhovom. (vir: <http://www.mojdan.si/nacrtovanje/example-sublevel-mainmenu-84/113-porokenekoc.html>, 17.1.2010)

3.8. VIDEZ ŽENINA IN NEVESTE

Pri raziskovanju in ogledu starih poročnih slik smo ugotovile, da so se videz oblek ženina in neveste zelo razlikovale z današnjimi, prav tako pa za takratni čas med sabo:

3.8.1. ŽENIN

Moški so nosili predvsem dvo-ali trodelno obleko s suknjičem ali frakom in srajco. Suknjič je bil z dvorednim zapenjanjem, ali pa z enorednim zapenjanjem, redkeje z ruskim ovratnikom in telovnik z najmanj petimi gumbi. Klasične dolžine suknjičev so bile do bokov, daljših suknjičev pa do kolen. Moške obleke so bile iz volne, lana, bombaža, usnja ali svile. Barva je bila zelo različna temnejša (črna, temno rjava ali modra), svetla (siva, modra, bela ali svetlikajoča), bile pa so tudi dvobarvne (temno modra – bež, srebrna - siva). Obleke po večini niso imele vzorcev ali pa so bili skoraj nevidni. Kot dodatek so imeli kravato ali metuljček in rutico ali robček, včasih pa tudi pokrivalo, rokavice in plašč. (vir: http://www.turisticna-zveza.si/naloge/OD_FUNSTERCA_DO_KMECKE_POROKE_NALOGA.pdf, 17.1.2010)

3.8.2. NEVESTA

Včasih so bili kostimi narejeni klasično (ravni do kolena, le redko malo nabrani). Kasneje so se pojavljale posebnosti na krilih (razne gubice in vzorci). Obleke in kostimi

so bili dolgi do kolen ali malo čez, s časom pa so postajale obleke daljše. Materiali so si bili na starih oblekah podobni (diolen, kengarn, škof, volneno blago). Obleke so bile spočetka brez vzorcev, na bluzah čipke raznih oblik, prevladovale so svetle barve (svetlo roza, medno bela), kostimi pa so bili temnejši (sivi, temno sivi, redko črni). Kot dodatek so imele rokavice (bele, čipkaste), pajčolan in razne priponke, mašne v laseh in torbice v barvi obleke. Obute so bile različno glede na letni čas, barva čevljev pa je bila enaka barvi obleke. (vir: http://www.o-sks.nm.edus.si/Raziskovalna_ZG/Raziskovalna_porocne_obleke.pdf, 17.1.2010)

*Slika 5: Prikaz različnih poročnih oblek ženina in neveste včasih
(vir: iz arhiva anketirancev)*

3.9. POROČNI ŠOPEK, TORTA, PRSTANI

3.9.1. POROČNI ŠOPEK

Človek je kmalu ugotovil, da poroka brez cvetja ni prava poroka. S cvetjem okrašujejo avtomobile, cerkev, prostor v katerem se večerja in raja. Seveda ne smemo pozabiti na nevestin šopek, pa tudi naglavni venec in šopke svatov. Šopki so bili različni, rože pa so takrat imele vsaka svoj pomen: vrtnice (ljubezen, romantika), bršljan (veselje, zdravje, moč), lilije (čistost), spominčice (mladost), nagelj (zvestoba, privlačnost, občudovanje), orhideje (razkošnost, spolnost, skušnjava), amarilis (ponos, izjemna lepota), kovačnik (vdanost, pristinost), jasmin (milina, eleganca). (http://www.turisticna-zveza.si/naloge/OD_FUNSTERCA_DO_KMECKE_POROKE_NALOGA.pdf, 30.11.2009)

Slika 6: Poročni šopki včasih
(vir: vse fotografije iz arhiva anketirancev)

3.9.2. POROČNA TORTA

Nekoč niso delali večnadstropnih tort, temveč so imeli razne pogače, peciva in kekse. Pogače niso sami pekli. Prinesle so jih botre in drugi svatje. Pekli so predvsem kifline oz. rogljičke, kibuce, ocvirkove pogače, orehovo in makovo potico, retaše-zeljnate, skutine in jabolčne, torte, ki so jih prinesle botre. Najpomembnejša pa je bila ženitovanjska pogača, v različnih oblikah, ki je predhodnica današnje torte. (ustni vir)

3.9.3. POROČNI PRSTANI

Ženin je mogel nevesti kupiti poročni prstan, nevestine obleke pa ni smel videti do poroke. Ponavadi je bil prstan lesen, bakren, srebrn ali zlat, odvisno od premoženja ženina. Bil je simbol zvestobe, moči. (ustni vir)

3.10. POROČNA KULINARIKA

Pred poroko so zaklali prašiča, ki je moral zadostovati za celo gostijo. Kuhale so predvsem domače ženske. Kuhale pa niso, kot se kuha danes. Kuhale so predvsem juho, meso, krompir, solato, in ker so takrat že znali delati palačinke in retaše, tudi teh ni manjkalo. To so na mizo znosili do polnoči. Polnoči so na mize prinesli krvavice, zelje in pogače. Mladoporočenca oz. ženin in nevesta sta prva začela jesti. Ženin je nevesti v krožnik dal juho in šele potem so ostali začeli jesti.

Jedi so bile zelo različne, odvisno pač od pokrajine in stanu mladoporočencev, ki sta jedla z enega krožnika. Najpomembnejša jed je bila povsod ženitovanjska pogača (v različnih oblikah), ki je predhodnica poročne torte.

Posebnost nekdanjih porok je bilo tudi pravilo, da mora biti hrane deležen vsak, ki pride na gostijo, čeprav nepovabljen (tudi reveži, berači). *(ustni vir)*

*Slika 7: Kuharici, sosedi s torto
(vir: iz arhiva anketirancev)*

3.11. POROČNI OBIČAJI

Poročni prstan: običaj izhaja iz antike, ko je mož svoji ženi okoli gležnjev in zapestij navili iz trave spleteno kito. S to gesto naj bi zadržal duha, da nebi pobegnil iz njenega telesa. Kasneje je kite nadomestila kovina.

Prstanec: prstanec leve roke je namenjen nošenju poročnega prstana že stoletja, saj naj bi imel ta prst žilo ljubezni, ki je neposredno povezana s srcem.

Nevestina tančica: tančica je simbolizirala nevestino sramežljivost.

Bela nevestina obleka: včasih so bili mnenja, da se v beli obleki lahko poročijo samo nedolžne neveste in takšne brez otrok.

Ženin ne sme videti neveste pred poroko: to naj bi po izročilih prinašalo nesrečo. Prav tako se nevesta naj ne bi pogledala v ogledalo pred poroko, razen če se pogleda brez enega čevlja ali uhana.

Ženin nese nevesto čez prag: običaj izvira iz antičnega rima, kjer je ženin nesel nevesto čez prag, ker se je upirala. Kasneje je dobil običaj takšen pomen, da je ženin nesel nevesto čez prag, da bi jo obvaroval pred zlobnimi duhovi.

Metanje šopka in podvezice: ta običaj sega v trinajsto stoletje v Francijo. Verjeli so, da podvezica prinaša nesrečo, zato so nevesto zasledovali, da bi ji podvezico ukradli. Da bi se nevesta rešila, je podvezico kar sama snela in jo vrgla med zasledovalce. Kasneje so med običaje uvedli še metanje šopka. Prva samska ženska, ki ulovi šopek, se bo naslednja poročila. Prvi samski moški, ki ulovi podvezico je naslednji kandidat za ženina.

Metanje riža: tradicija izvira iz vzhoda, kjer riž simbolizira plodnost. Na mladoporočenca se meče riž z namenom, da bi jima zakon prinesel veliko otrok. (vir: <http://www.najporoka.si/informacije/obicaji/porocni-obicaji.htm>, 13.12.2009)

Šranganje: Ko sta se ženin in nevesta odpeljala od doma, so na določenem mestu v nevestini vasi postavili vaški fantje šrango ali oviro. Na njej so se ob branju ženitovanjskega pisma, napisanega v lepih verzih na pergamenti papir, pogajali o višini odškodnine za nevesto oz. za njeno čuvanje v mladosti. Višina je običajno bila odvisna od premoženjskega stanja, običajno pa so se vsaj okvirno predhodno dogovorili. Če se o ceni niso mogli zediniti, ali so celo pobegnili in se niso ustavili pri oviri, so se fantje maščevali in stresli kup gnoja pred nevestino hišo.

Fantovščina in deklinščina: Fantovščine in deklinščine so včasih imele različne oblike. Ponekod sta se poslovila skupaj, nekje ločeno, slovo se je lahko odvijalo že kak dan prej ali pa je bilo vezano na prevoz bale. (vir: http://www.turisticnodrustvo-kokrica.si/sege_in_navade.htm, 13.12.2009)

3.12. POROČNA DARILA IN POTOVANJE

Poročna darila nekoč so bila bolj skromna. Ženin in nevesta sta od svatov prejela predvsem pomoč na poroki, v smislu, da so jim prinesli hrano, pomagali pri kuhi in pripravi. Nekateri so prinesli kakšne spominke ali praktična darila, ki sta jih ženin in nevesta v življenju, pri ustvarjanju skupnega doma, potrebovala (pribor, odeje, posteljnine, prti). Seveda so se darila razlikovala od tega, kako bogat je bil svat. *(ustni vir)*

Poročnih potovanj v tem času *(po ustnem viru)* ni bilo. Tudi nikjer v literaturi jih nismo našle.

3.13. POROČNE FOTOGRAFIJE

*Slika 8: Fotografije porok in poročnih parov nekoč
(vir: vse fotografije iz arhiva anketirancev)*

(op. ker nismo prejele časovne določitve vseh fotografij, jih tudi nismo označevale, po ustnih virih pa so vse izpred leta 1950)

4. POROKA DANES

4.1. ZAROKA

Dandanes so zaroke v naši družbi zelo redke. Po navadi fant le malokrat vpraša dekle, če se želi zaročiti z njim ali obratno. Vedno bolj se pari odločujejo za poroko skupno in z dolgotrajnim načrtovanjem. Tisti pa, ki se zaročijo, svojo odločitev z veseljem delijo tudi s starši, ki naj bi prvi izvedeli, da je zaroka uradna.

Ker pri nas zaroke niso v navadi, jih tudi ne objavljamo. V nekaterih drugih državah je najavljanje poroke v javnih medijih navada.

Tisti, ki zaroko objavijo, to so običajno dekletovi starši, se le-ta glasi nekako takole:

(to je le primer, priimki in kraj so izmišljeni)

»Gospod in gospa Novak iz Celja z zadovoljstvom objavlja zaroko svoje starejše hčere Lucije z Mitjem, sinom gospoda in gospe Kovač.«

Fantom za zaroko ni potrebno kupovati zaročnega prstana, vendar je pri današnjih zarokah to navada in je dekle zelo veselo, če ga dobi.

Zelo primerno je, da se starši zaročencev spoznajo pred poroko in prvi izvedo zanjo. Ponavadi se skupaj tudi pogovorijo tudi o tem, kakšno poroko želita zakonca. Ponavadi so starši tudi tisti, ki poroko plačajo (ponekod so to nevestini starši ali pa si poročne stroške delijo).

Velikokrat pa se v današnjih časih zgodi, da se fant in dekle pred poroko razideta zaradi mnogih nesoglasij ali pa preprosto ugotovita, da nista pripravljena na skupno življenje. V tem primeru svojim prijateljem in znancem konec svoje zveze sporočita s preprostim kratkim sporočilcem, s kratkim pojasnilom.

Kadar je odločitev skupna, morata vrniti vsa zaročna darila, tudi prstan. Če je to samo nevestina odločitev, mora ponuditi vračilo daril, vključno s prstanom. Če pa je zaroko preklical on, lahko zaročenka po želji obdrži njegova darila in zaročni prstan. *(vir: Vse o poroki, 1996)*

4.1.1. ORGANIZACIJA POROKE

Organizacija poroke danes ima med mladoporočenci poseben pomen. Vse mora biti skrbno načrtovano, po korakih in le-to traja dolgo časa, včasih tudi leto dni ali več.

1. KORAK: PREDSTAVLJAJTE SI SVOJO POPOLNO POROKO

Nekateri pari že iz otroških let vedo, kakšno poroko si želijo in kako naj bi le-ta izgledala. Partnerja pred poroko sedeta skupaj in se pogovorita, kakšna bi naj bila njuna poroka.

2. KORAK: DATUM POROKE

Pomembno je, da dovolj zgodaj izbereta datum svoje poroke, tudi rezervni, v primeru, da je ta na matičnem uradu že zaseden. Seveda se je potrebno dogovoriti še o času.

3.KORAK: DENAR, FINANČNA RAZPOLOŽLJIVOST

Glede na to, da ves poročni glamur in sijaj stane, se morata ženin in nevesta dogovoriti, koliko sta pripravljena porabiti za poroko in kaj jima bo na poroki prioriteto (ali obleka ali cvetje ali kaj drugega).

4.KORAK: SEZNAM POVABLJENIH

Zelo pomembno je, da dovolj zgodaj napišeta seznam vseh ljudi, ki si jih želita imeti na poroki.

5.KORAK: PLANER ali ORGANIZATOR POROK

V planer si lahko zapišete kraj in datum poroke, vse povabljene, gostišča, glasbenike, menije, poročne salone ali šiviljstva, slaščičarstva, cvetličarne, fotografe, zlatarje... Seveda je tak planer lahko tudi lep spomin na vaše priprave.

Organizator porok je v zadnjem času nepogrešljiv člen pri organizaciji poroke. Prednost organizatorjev je, da do potankosti poznajo vse možne ponudnike storitev. Tako pomagajo pri izbiri izvajalcev in vam s tem prihranijo ogromno časa in denarja.

6. KORAK: KRAJ SVOJE POROKE IN GOSTIŠČE

Izbereta kraj, kjer si želita poročiti, bodisi da se boste poročili samo civilno ali pa civilno in cerkveno. Seveda lahko domišljiji prepustita prosto pot in se odločita za nenavadne kraje. Lahko si omislita poroko v naravi, na gradu kot grajska gospodična, hotelih ali pa v kakšnih oddaljenih tropskih krajih na plaži . Ali pa le klasično poroko v

vašem krajevnem matičnem uradu in vaši domači župnijski cerkvi. Nato izbereta tudi gostišče, kjer želita praznovati veseli dan.

7. KORAK: GLASBENIKI

Izbrati morata tudi glasbenike in animatorje, ki bodo popestrili poročni dan.

8. KORAK: POROČNA OBLEKA

Nevesta lahko poročne obleke išče v revijah, na spletnih straneh ali pa neposredno v poročnih salonih, kjer si izbere obleko po svoji želji.

9. KORAK: DRUGE STVARI

Seveda samo kraj poroke, gostišče in poročna obleka niso dovolj za popolno poroko. Določiti morata tudi fotografa, snemalca, aranžerja, frizerja, ... Naj bo ta dan popoln tudi z majhnimi podrobnostmi.

10. KORAK: ODLOČITE SE ZA DARILA

Pomislita, kakšna darila si želite. Lahko naredita seznam daril, ki ga zaupata prijateljici, priči ali komu drugemu. Lahko pa pri eni izmed mnogih trgovskih hiš odpreta darilno knjigo mladoporočencev in si sama izbereta tisto, kar bi rada imela. Če pa bi raje za darilo imela denar, potem to sporočita sorodnikom.

(vir: http://www.najporoka.com/nacrtovanje_poroke/10-korakov-za-zacetek, 26.2.2010)

4.1.2. FANTOVŠČINA IN DEKLIŠČINA

S fantovščino in dekliščino par sklene svoje samsko življenje in se tako z zabavo poslovi od svojega samskega stanu. Za zabavo se ponavadi pari odločajo teden ali dva pred poroko, lahko pa tudi na predvečer poroke, kar pa danes več ni priporočljivo, saj so te zabave ponavadi trajajoče dolgo v noč, zalite z obilo alkohola, kar bi pomenilo, da bi na svoji poroki bili utrujeni, z velikimi podočnjaki in z mačkom v glavi. Mnogi pari praznujejo fantovščino in dekliščino skupaj, kamor povabita skupne prijatelje, kar je ponavadi cenovno ugodnejše, poleg tega pa ne rabita skrbeti, kaj oni drugi počne na svoji zabavi.

Na fantovščini se ponavadi zberejo ženinovi prijatelji, ki se potrudijo ženina napiti in mu ob tem zagodejo marsikatero.

Dekliščine so v zadnjem času nekoliko bolj razvratne od fantovščin, saj si prijateljice nevesto močno privoščijo, ji tudi zagodejo marsikakšno ter jo ponavadi odpeljejo v bar in naročijo striperja.

Kakorkoli že, nevesta in ženin se tako poslovita od samskega uživanja.

(vir: http://www.najporoka.com/nacrtovanje_poroke/fantovscina-in-dekliscina/, 26.2.2010)

4.2. POROČNI DAN

Običaji, kot so jih imeli včasih na poročni dan (šranganje in klicanje neveste), niso več pogosta. Bolj so ohranjena še na podeželju, medtem ko v mestih ohranjanje teh običajev ni več čutiti.

4.3. CIVILNA POROKA

V naši državi je veliko prijetnih, romantičnih krajev, kjer se ženin in nevesta lahko poročita. Izbirata lahko med gradovi, dvorci ali galerijami, lahko pa se odločita tudi za matični urad v svoji občini.

Civilna poroka je obvezna in ponavadi poteka zelo hitro, nekaterim daje občutek, da je brezosebna. Ljudje se ponavadi poročajo ob sobotah, med 11. in 16. uro. Nekateri pari, ti so redki, pa se za poroko odločijo tudi kar med tednom (ponavadi v sredo).

Pari morajo na matični urad prinesiti:

- nove izpiske iz rojstne matične knjige;
- tisti, za katere je to prvi zakon, tudi veljavne osebne izkaznice, ponekod tudi potrdilo o državljanstvu;
- če je oseba že bila enkrat poročena, potrebuje pravnomočni sklep sodišča o razvezi zakona;
- če je oseba vdova ali vdovec, potrebuje mrliški list pokojnega zakonca;
- če je oseba mladoletna, potrebuje sklep o spregledu mladoletnosti, ki ga dobi na Centru za socialno delo občine stalnega prebivališča;
- ob prijavi na matičnem uradu, morata bodoča mladoporočenca sporočita tudi imeni prič, ki morata biti polnoletni in imeti s sabo rojstne podatke le-teh;

- na uradu morata zaročenca posredovati odločitev o spremembi priimka (v največ primerih ga spremenijo neveste, pogost je tudi primer, ko ženske ohranijo svoj priimek in dodajo še moževega. Redki slučajji so, da moški prevzame ženin priimek;
- če sta osebi v sorodu do četrtega kolena, potrebujeta sklep o spregledu sorodstva, vendar se poroke ne smejo izvrševati za možkega: med njim in materjo, staro mamo, hčerko, vnukinjo, teto, nečakinjo in sestro; za žensko: med njo in očetom, starim očetom, sinom, vnukom, stricem, nečakom ali bratom, ne glede na to, ali je sorodstvena vez krvna ali je kdo posvojen.

Po končani civilni poroki, dobita mladoporočenca izpisek iz poročne matične knjige, v kateri so opisani podatki o sklenitvi zakonske zveze: imeni in priimka, dan, mesec, leto in kraj rojstva, osebni matični številki, državljanstvo, stalno prebivališče in naslov zakoncev, dan, mesec in leto sklenitve zakonske zveze in priimek po njej. Prav tako se vpišejo tudi imena in priimki staršev, prič in uradne osebe ter matičarja, pred katerim je bila sklenjena zakonska zveza.

Kasneje se vanjo vpiše tudi razglasitev zakonske zveze za neobstoječo ali neveljavno ali njeno prenehanje ter pri tem tudi spremembo imena in priimka zakoncev. (*vir: Vse o poroki, 1996*)

4.4. CERKVENA POROKA

Poroka v cerkvi je nekaj najlepšega, tudi obred traja dlje kot pri civilni poroki, lahko je tudi z mašo. Poroka v cerkvi ima zelo močan pomen. To je sveta poroka, združena s pomočjo Boga, zato je ločitev nemogoča. V cerkvi se praviloma poroča enkrat za celo življenje.

Župnik se želi prepričati, da sta oba, nevesta in ženin vzorna kristjana, da hodita v cerkev in še nista cerkveno poročena. Ponovna cerkvena poroka ni mogoča, razen če je zakonec umrl ali pa je bil prejšnji zakon razglašen za ničten na cerkvenem sodišču. Namreč zakonsko zvezo lahko razglasijo za nično, če je poroka neveljavna. Torej v primeru, da je bil kdo prisiljen v cerkveno poroko. Včasih so mlade vanje silili starši,

danes pa se mladi odločajo sami. Neveljavna poroka je tudi, če se izkaže, da je eden od zakoncev duševno bolan.

Že na začetku skupne poti morajo zakonci vedeti, da je ta zveza sklenjena za celo življenje, zato bi morali spoštovati to zvezo in se ji prilagajati. V izrednih primerih, če je življenje v zakonu vendarle pretežno, daje Cerkev dovoljenje za ločeno bivanje.

Pari tudi potrebujejo dokumente, ki jih dobijo v župniji, kjer so bili krščeni. Ti dokumenti so: krstni list, samski list in potrdilo o birmi. (*vir: Vse o poroki, 1996*)

4.5. SVATBA

Tako kot nekoč, je tudi danes svatbeni del najbolj vesel in hrupen. Ponavadi se dogaja zvečer, pozno v noč in jutro. Kraj dogajanja so različna gostišča, hoteli, ki si jih izbereta ženin in nevesta, redkokdaj pa se danes še odločajo za poročno slavlje doma, v domači hiši.

Na poročni svatbi se dogajajo različne igre, ki popestrijo večere, ples in petje.

Za poročno slavlje danes je značilno, da ženin in nevesta ob polnoči razrežeta torto, nevesta meče šopek neporočenim dekletom, ženin meče podvezico neporočenim fantom in navsezadnje poročna noč, ki pa danes nima več, ali zelo redko, pomena izgubo nevestine nedolžnosti. (*ustni vir*)

4.6. VIDEZ ŽENINA IN NEVESTE

4.6.1. ŽENIN

Včasih se ženin počuti malo zapostavljenega, ob vsem tem izbiranju oblek za nevesto. Pomembno je, da se ženinova obleka prilagodi nevestini. Če je nevestina obleka klasična in svečana, mora biti taka tudi ženinova. K beli nevestini pristoji ženinova črna obleka, lahko je tudi bela ali siva. To naj bi bil smoking ali frak. Smoking ponavadi obleče tudi priča, spremljevalci in nevestin oče.

Dodatki obleki:

Če je poroka v zimskem času, se fraku poda plašč, odločiti pa se je treba tudi o pravi kravati, pravi srajci, rokavicah, nogavicah, čevljih in klobuku. Ženin naj ne bi imel nobenega nakita, la manjšo sponko za kravato. Ponavadi ima kravato priča in ženin, ostali svatje pa metuljčke. Nekateri ženini uporabljajo tudi vzorčaste in barvaste telovnike, ki pristojijo nevestini obleki in njenemu poročnemu šopku.

4.6.2. NEVESTA

Prav vsaka si želi vsaj enkrat v življenju obleči dolgo, elegantno obleko. Obleko, ki ji je pisana na kožo. Obleko svojih sanj. Prav gotovo mora biti nevesta najlepša. In prav nobena druga je ne sme zasenčiti. Saj je tudi ne more. To je nevestin dan.

Poroke postajajo vedno bolj romantične. Temu so prilagojene tudi obleke. Obleka za poroko je dolga, široka ali ozka in bela (vendar se vedno bolj uveljavljajo tudi obleke drugih barv, npr. roza, rumena in rdeča).

K obleki sodi tudi tančica. Bolj, ko je obleka klasično dolga, daljša je tančica. Lahko jo dopolnjuje različno okrasje, kot so svilene rože ali trakovi, lahko se zamenja tudi s tiaro, kronami, z majhnimi kapami ali klobuki. Te se izbirajo glede na postavo. Cvetje na glavi je ponavadi tako, kot je v poročnem šopku, vendar morajo biti neveste pripravljene tudi na to, da cvetje v poletni vročini rado oveni.

Drugi dodatki k obleki

To so čevlji, spodnje perilo, nogavice, po potrebi rokavice, če je obleka brez rokavov, pa tudi obleka, v katero se preoblečete, po končanem slavlju. Veliko je še manjših dodatkov, na primer manjša torbica, sončnik ali dežnik, nakit,

Nevestina pričeska

Nevesta si sama izbere pričesko, ki ji najbolj ustreza in se v njej dobro počuti. Nasvet: neveste naj ne posegajo po izrazitih spremembah pričeske, saj bodoči ženin ne želi ob sebi imeti popolne tujke.

Naličenost

Naličenost obraza se prilagodi najprej obleki in kasneje tudi pričeski.

*Slika 9: Prikaz različnih poročnih oblek ženina in neveste danes
(vir: ob fotografijah)*

(vir: <http://najporoka.com/ponudniki/fotografija-in-snemanje/>, 8.3.2010)

(vir: <http://lifestyle.ena.com/prikazi/CL.asp?CID=20789>, 8.3.2010)

(vir: <http://www.poroka-bo.si/moda/moske-obleke/moska-moda>, 8.3.2010)

4.7. POROČNI ŠOPEK, TORTA, PRSTANI

4.7.1. POROČNI ŠOPEK

Šopek predstavlja pomlad in začetek novega življenja; rože so simbol plodnosti in želja po zdravih otrocih. Prav zaradi tega ženske izbirajo lepote med cveticami, ki lepo dišijo. Barva šopka bi se naj ujemala z barvo nevestine obleke. Oblike šopkov se spreminjajo skozi leta, kot se spreminja tudi moda. Majhne aranžmaje za v gumbnice imajo dandanes tudi družice, ženin, priči pa tudi družinski člani.

Slika 10: Poročni šopki danes

(vir: http://najporoka.com/nacrtovanje_poroke/cvetje-in-dekoracija/porocni-sopek/, 8.3.2010)

4.7.2. POROČNA TORTA

Torte so različnih oblik, od klasičnih, okroglih, do kvadratnih in romantično srčastih, v več nadstropjih, in v več velikostih.

Torte so ponavadi narejene iz smetane, sadja pa tudi iz čokolade.

Ponavadi so poročne torte zelo lepo okrašene, da se jih zdi škoda razrezati. Vrh torte ponavadi krasita lutkici ženina in neveste.

Slika 11: Poročne torte danes

(vir: http://www.tortejelka.com/fotoalbum_porocne.html, 8.3.2010)

4.7.3. POROČNI PRSTAN

Brez poročnih prstanov ni poroke. Ženin med poročnim obredom tako na matičnem uradu kot tudi v cerkvi nadene nevesti prstan na četrti prst leve roke kot simbol večne ljubezni in potrditve pripadnosti drug drugemu. Prav tako naredi tudi nevesta.

Poročni prstan ima poseben pomen. Je okrogel in se ne konča – simbolizira večnost, trajanje in ljubezen brez konca in kraja, prav tako simbolizira krog življenja, smrti in ponovnega rojstva, obljubljenega od Kristusovega in nikoli končani pomen poročne zaobljube.

Zlato predstavlja neuničljivi pomen zakona od takrat, ko je bilo zlato edina naravna kovina, ki nikoli ne zarjavi, se ne spremeni in ne izgubi sijaja. Mladoporočenci se dandanes odločajo za zlato, belo zlato, nekateri za platino. (*vir: Vse o poroki, 1996*)

4.8. POROČNA KULINARIKA

Na večini porok, ko se začne svatovanje, najprej postrežejo toplo ali hladno predjed (topla predjed je ponavadi juha, hladna pa razne degustacije, ki so zelo lepo oblikovane). Nato postrežejo z glavno jedjo (po izbiri - ponavadi postrežejo s pladnjem, na katerem so jedi, ki si jih izbereta mladoporočenca - to so lahko npr. goveji, dunajski, pariški, puranji zrezki, s krompirjem in rižem, nekateri pa se odločijo za ribje jedi). Glavni jedi se pridružujejo različne mešane solate - po izbiri- za jedi so zapisani različni meniji.

Meniji se razlikujeta glede na okus mladoporočencev, pokrajino, kjer se poroka odvija, ter seveda ponudbo, ki jo gostišča ponujajo. Največkrat pa so na porokah klasični meniji, ki so najbolj značilni za naše okolje.

Po končanem obedovanju se na mizi pojavijo sladice, ob polnoči pa mladoporočenca skupaj razrežeta torto.

Že od samega začetka poroke se pije belo vino, med poroko tudi različni sokovi, na svatovanju pa šampanjec, različna vina ter sokovi.

4.9. POROČNI OBIČAJI

- Ženin neveste ne sme videti pred poroko, ker to prinaša nesrečo.
- Metanje riža: izvira z vzhoda, namreč tam riž simbolizira rodnost. Po izhodu iz cerkve svatje na mladoporočenca mečejo riž, ki bi jima prinesel kupico otrok. Večkrat riž zamenjajo cvetovi.
- Metanje šopka in podvezice: sega v trinajsto stoletje iz Francije. Gostje so zasledovali nevesto, da bi ji ukradli podvezico, ker naj bi ji prinašala nesrečo. Da bi se nevesta rešila, je snela podvezico in jo vrgla med zasledovalce. Temu se je kasneje pridružilo še metanje šopka. Prva, ki ulovi šopek je naslednja kandidatka za poroko. Prvi fant, ki ulovi podvezico, pa je naslednji kandidat.
- Nekateri menijo, da se za nosečo nevesto ne spodobi, da bi bila oblečena v belo, češ da je to barva za nedolžne.
- Ženin ne sme videti neveste pred poroko ker to prinaša nesrečo.
- Trobljenje na poroki je ostanek vraže, da se tako odženejo zli duhovi.
- Prstani nikakor ne smejo pasti na tla ali se izgubiti, tudi pozabiti se ne smejo, saj to pomeni, da ni prave volje ali želje za poroko.

Nekaj novega, nekaj starega, nekaj modrega in nekaj izposojenega: Nekaj novega je ponavadi biserna ogrlica, ki jo nevesti podari njena mama. Lahko pa je tudi spodnje perilo, kak nov modni dodatek ali kaj drugega. Nekaj starega je znak kontinuitete in je lahko ta predmet že del družinske tradicije. Nekaj modrega naj bi nevesta nosila na sebi, ker naj bi bila modra barva ljubezni. In je to ponavadi podvezica. Nekaj izposojenega se vzame ponavadi od že poročene prijateljice, saj naj bi se njena sreča prenesla na novo nevesto. (vir: *Vse o poroki, 1996*)

4.10. POROČNA DARILA IN POTOVANJE

4.10.1. DARILA

Pri darilih so minili časi, ko sta nevesta in ženin na vprašanja povabljenih odgovarjala, da ni treba ničesar prinesiti. Pri tem pa sta dobila kup daril, ki jima sploh niso bila všeč. Na poroko se seveda pride z darilom. Gostu, ki ne pozna dobro bodočih zakoncev, je težko izbrati pravo darilo, predvsem takšno, ki bi jima ugajalo. Če si mladoporočenca

šele ustvarjata dom, bo seznam predmetov, ki jih potrebujeta, zelo dolg. Prav zaradi več enakih daril, so se tudi pri nas pari že odločili in jim ni več nerodno povabljenim pokazati seznama svojih želja. Na njem morajo biti srednje draga darila, kakšno drago in nekaj poceni, za tiste, ki si dragih daril ne morejo privoščiti. Le-te vam lahko podari vaša družina ali več povabljenih gostov skupaj.

Sprejemanje daril je zagotovo prijetno. Ni tradicija, lahko pa bodoča nevesta in ženin podarita svojim staršem nekaj, kar jih bo spominjalo nanju. To je lahko kristal, fotografija v dragocenem okvirju, posušen nevestin šopek ali porcelan. Mamama morate seveda podariti šopka rož. Prav tako podarite kaj svojima pričama, družicam in vsem, ki pomagajo pri pripravi poroke. Gostom se ponavadi podari za spomin v prekrasno tančico zavite konfete z majhno vizitko z datumom poroke. Že majhna pozornost je dovolj za veselje.

Veliko parov v kakšni trgovini odpre poročno knjigo, kamor zapišejo, kaj si želijo. Dandanes pa je moderno, da se mladoporočencema podari denar.

4.10.2. POTOVANJE

Najlepši sklep poročnih ceremonij je poročno potovanje. Priložnost za začetek novega skupnega življenja in za pozabo vseh skrbi in težav. Priložnost za potovanje v kraj, kjer še nikoli niste bili ali pa je ostal nepozaben v vaših spominih. To poročno potovanje naj bi bilo romantično, ne glede na to, ali ga preživite le nekaj kilometrov od doma ali pa vas od doma loči morje.

Pri načrtovanju poročnega potovanja se morata ženin in nevesta pogovoriti o svojih željah, jih uskladiti in se odločiti za kraj potovanja in vrsto potovanja. Ne ugaja vsem poležavanje na plaži, medtem ko kličejo še neraziskani in neznani kraji.

4.11. POROČNE FOTOGRAFIJE

*Slika 12: Prikaz različnih poročnih oblek ženina in neveste danes
(vir: ob fotografijah)*

(vir: http://www.slovenia.info/pictures%5Cprogram%5C2%5C2007%5Cporoka.muta_133273.jpg, 8.3.2010)

(vir: <http://www.ljubno.si/slike/turizem/skupinska.jpg>, 8.3.2010)

(vir: iz arhiva anketiranca)

5. ANALIZE RAZISKAVE

5.1. VPRAŠANJA IN ODGOVORI ANKETE

Vprašanja so bila različnega tipa – večinoma so morali sami podati odgovore ali pa so izbirali med različnimi odgovori in iskali pravilnega.

Anketa je v prilogi.

- 1. Kdaj oz. katerega leta ste se poročili?**
- 2. Kdaj so bile v vašem času največkrat poroke? Zakaj takrat?**
- 3. Koliko sta bila ženin in nevesta stara ob poroki?**
- 4. Kakšno poroko ste imeli?**
- 5. Kako dolgo ste načrtovali oz. planirali poroko?**
- 6. Koga ste vabili na poroko?**
- 7. Koliko svatov je bilo na poroki?**
- 8. Kakšno sta imela ženin in nevesta obleko? Kakšen je bil poročni šopek? Opišite!**
- 9. Ste imeli kakšen poseben običaj pred poroko? Opišite!**
- 10. Kje ste imeli gostijo?**
- 11. Kako dolgo je trajala poroka oz. gostija?**
- 12. Torto ste imeli?**
- 13. Sta bila s partnerjem do poroke »vzdržna«?**
- 14. Ste imeli že pred poroko otroke?**
- 15. Kaj ste prejeli za poročno darilo?**
- 16. Koliko poročnih fotografij imate?**

5.2. REZULTATI IN INTERPRETACIJA RAZISKAVE OZ. ANKETE

Rezultate ankete bomo predstavile po vprašanjih. Rezultati so predstavljeni v tabelah in grafih ali zapisani, kot so posamezniki opisali posamezna vprašanja.

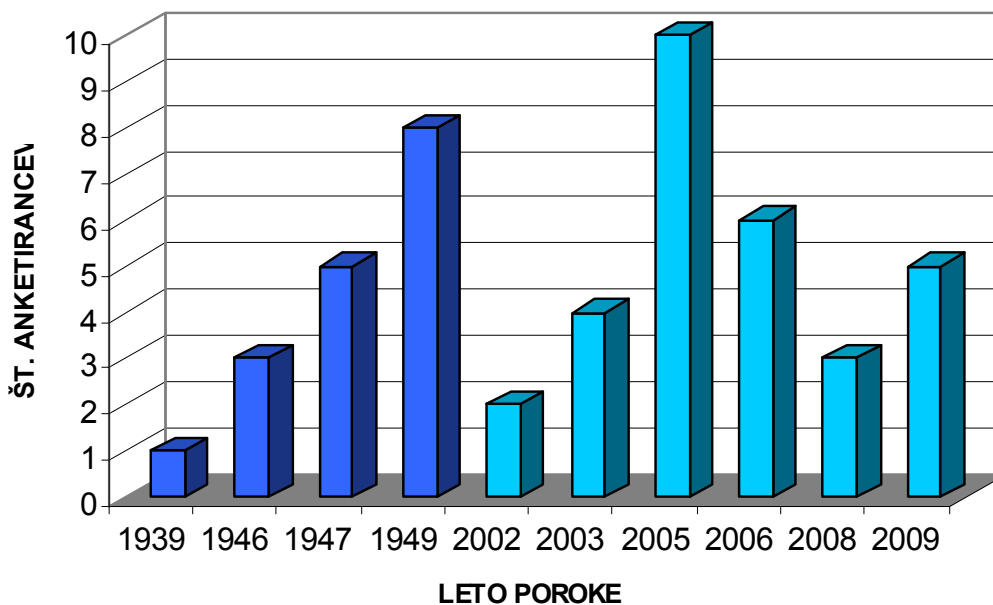
5.2.1. KDAJ OZ. KATEREGA LETA STE SE POROČILI?

LETO POROKE	1939	1946	1947	1949	SKUPAJ
ŠTEVILO	1	3	5	8	17

Tabela 2: Dosežen rezultat pri 1. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

LETO POROKE	2002	2003	2005	2006	2008	2009	SKUPAJ
ŠTEVILO	2	4	10	6	3	5	30

Tabela 3: Dosežen rezultat pri 1. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 1: Kronološki pregled porok anketirancev

V grafu in tabelah 1. vprašanja smo prikazale kronološki pregled porok anketirancev. Pri porokah pred letom 1950 število z leti narašča, kajti težje je najti posameznike takšne starosti. Pri porokah po letu 2000 pa je glede na leto različno število.

Kot pa smo že zapisale v začetku naše raziskovalne naloge, smo imele več težav najti poročene po letu 2000, kajti veliko mladih (še) ni poročenih.

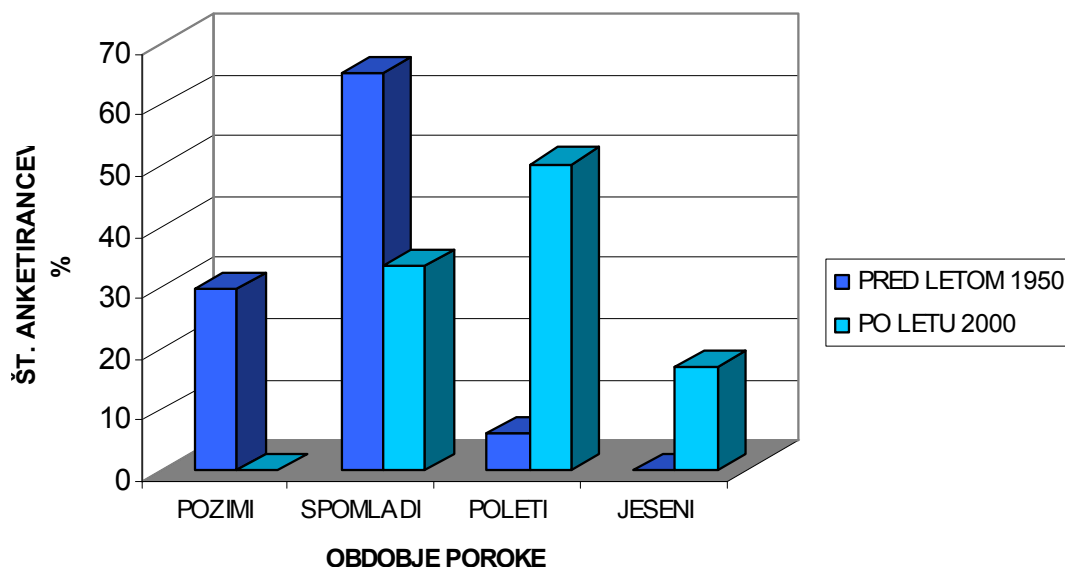
5.2.2. KDAJ SO BILE V VAŠEM ČASU NAJVEČKRAT POROKE? ZAKAJ TAKRAT?

OBDOBJE POROKE	pozimi	spomladi	poleti	jeseni	SKUPAJ
ŠTEVILO	5	11	1	0	17

Tabela 4: Dosežen rezultat pri 2. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

OBDOBJE POROKE	pozimi	spomladi	poleti	jeseni	SKUPAJ
ŠTEVILO	0	10	15	5	30

Tabela 5: Dosežen rezultat pri 2. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 2: Kronološki pregled porok glede na letni čas

Rezultati 2. vprašanja nam kažejo, da so se v obdobju pred letom 1950 največ poročali spomladi (64,7 %) in pozimi (29,4 %). Najpogostejši odgovori na vprašanje, »zakaj takrat« pa so bili: ker je bilo več časa, kajti poleti je bilo treba delati, ker je bilo takrat dovolj mesa, ki so ga za poroko potrebovali in ker je bil čas za poroke tako določen.

Po letu 2000 pa je največ porok poleti (50 %) in spomladi (33,3 %). Vzroki pa so: ker je bolj toplo in boljše vreme, ker je to lepši letni čas, ker mi je ta letni čas najbolj všeč, ker je to čas za zaljubljene.

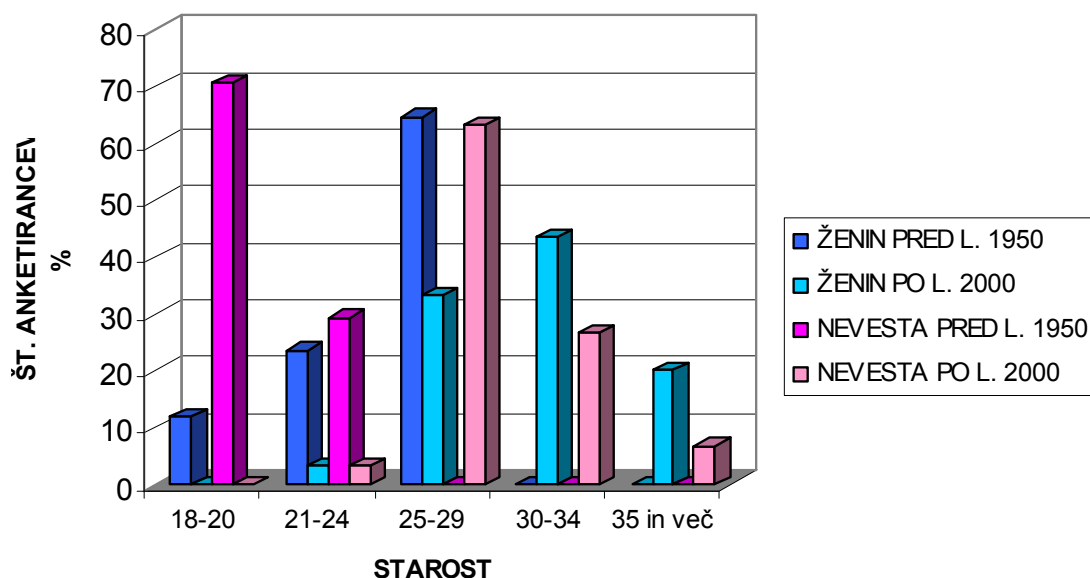
5.2.3. KOLIKO STA BILA ŽENIN IN NEVESTA STARA OB POROKI?

STAROST	18	19	20	21	22	23	24	27	SKUPAJ
ŽENIN	0	0	2	2	0	5	4	4	17
NEVESTA	3	6	3	2	2	1	0	0	17

Tabela 6: Dosežen rezultat pri 3. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

STAROST	24	26	27	28	29	30	32	33	35	37	SKUPAJ
ŽENIN	1	0	3	4	3	2	6	5	4	2	30
NEVESTA	1	4	6	5	4	8	0	0	2	0	30

Tabela 7: Dosežen rezultat pri 3. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 3: Starost ženina in neveste

Pri tem vprašanju smo ugotovile, da so se moški pred letom 1950 največkrat poročali stari 25-29 let (64,7 %) in 21-24 let (29,4 %). Po letu 2000 pa se ta starostno obdobje premakne na 30-34 let (43,4 %).

Neveste so pred letom 1950 bile največkrat stare 18-20 let (70,6 %), nobena pa ni bila starejša od 25 let. Po letu 2000 pa so bile neveste največkrat stare 25-29 let (63,3 %).

Povprečna starost ženinov pred letom 1950 je bila 23,6 let, po letu 2000 pa 31,2 leti (7,6 let so današnji ženini starejši). Neveste pred letom 1950 so bile povprečno stare 19,8 let, po letu 2000 pa 28,5 let (današnje neveste so tako 8,7 let starejše).

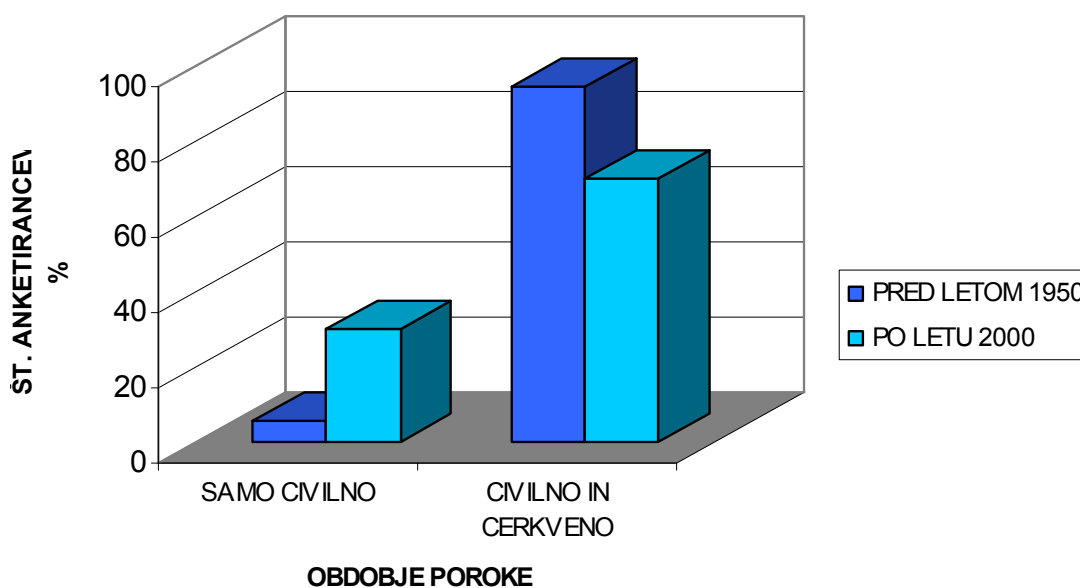
5.2.4. KAKŠNO POROKO STE IMELI?

POROKA	samo civilno	civilno in cerkveno	SKUPAJ
ŠTEVILO	1	16	17

Tabela 8: Dosežen rezultat pri 4. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

POROKA	samo civilno	civilno in cerkveno	SKUPAJ
ŠTEVILO	9	21	30

Tabela 9: Dosežen rezultat pri 4. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 4: Vrsta poroke

Pri tem vprašanju smo ugotovile, da je večina porok pred letom 1950 (94,1 %) bila civilnih in cerkvenih, po letu 2000 pa se je to število zmanjšalo (70,0 %) in se tako povečalo število samo civilnih porok.

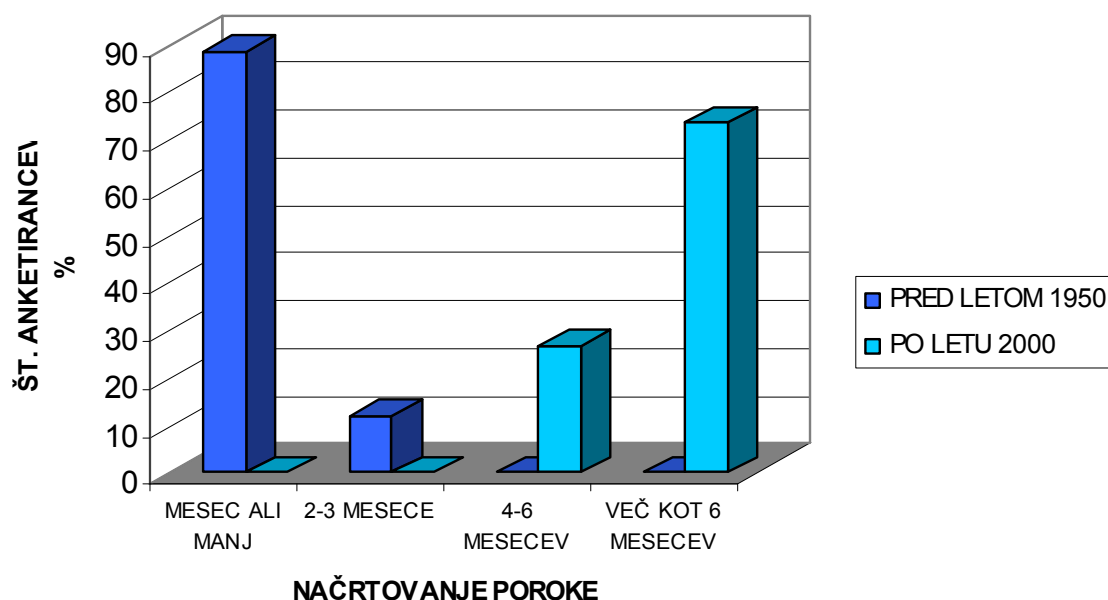
5.2.5. KAKO DOLGO STE NAČRTOVALI OZ. PLANIRALI POROKO?

NAČRTOVANJE POROKE	meseč ali manj	2-3 mesece	4-6 mesecev	Več kot 6 mesecev	SKUPAJ
ŠTEVILO	15	2	0	0	17

Tabela 10: Dosežen rezultat pri 5. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

NAČRTOVANJE POROKE	meseč ali manj	2-3 mesece	4-6 mesecev	Več kot 6 mesecev	SKUPAJ
ŠTEVILO	0	0	6	24	30

Tabela 11: Dosežen rezultat pri 5. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 5: Obdobje načrtovanja poroke

Iz podatkov lahko razberemo, da se je čas načrtovanja poroke z leti tudi zelo podaljšal. Kajti bodoči ženini in neveste niso porabili veliko časa za načrtovanje poroke, saj so večina (88,2 %) zapisali, da so poroko načrtovali le mesec dni ali manj.

Po letu 2000 pa se je čas načrtovanja zelo podaljšal, saj največkrat (73,3 %) načrtujejo poroko več kot 6 mesecev, medtem kot manj kot 4 mesece ni zapisal nihče.

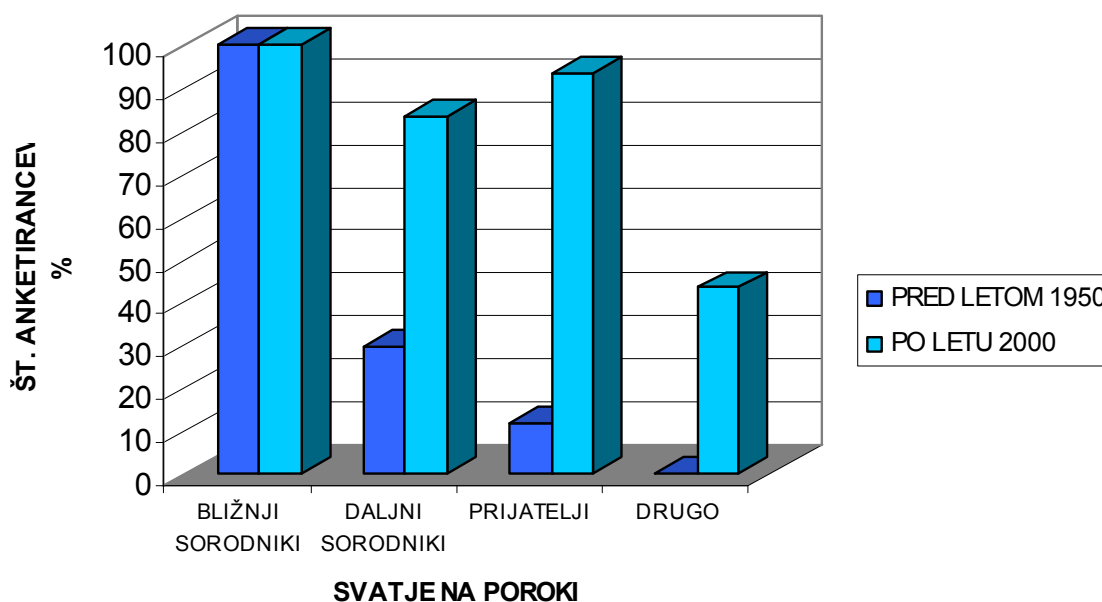
5.2.6. KOGA STE VABILI NA POROKO?

SVATJE	bližnji sorodniki	daljni sorodniki	prijatelji	drugo	SKUPAJ
ŠTEVILO	17	5	2	0	17

Tabela 12: Dosežen rezultat pri 6. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

SVATJE	bližnji sorodniki	daljni sorodniki	prijatelji	drugo	SKUPAJ
ŠTEVILO	30	25	28	13	30

Tabela 13: Dosežen rezultat pri 6. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 6: Vrste svatov na poroki

Iz odgovorov na 6. vprašanje smo lahko razbrale, da so ženini in neveste na poroko vabili bližnje sorodnike (starše, tete in strice), zelo malo (29,4 %) mladoporočencev pa je vabilo še daljne sorodnike. Le dva (11,8 %) sta napisala, da sta na poroko povabila prijatelje.

Po letu 2000 tudi vsi mladoporočenci vabijo na poroko bližnje sorodnike, zelo velik odstotek pa tudi prijatelje (93,3 %) in daljne sorodnike (83,3 %). Slaba polovica jih je zapisala, da povabijo še poslovne partnerje, prijatelje svojih staršev, sosede in sodelavce.

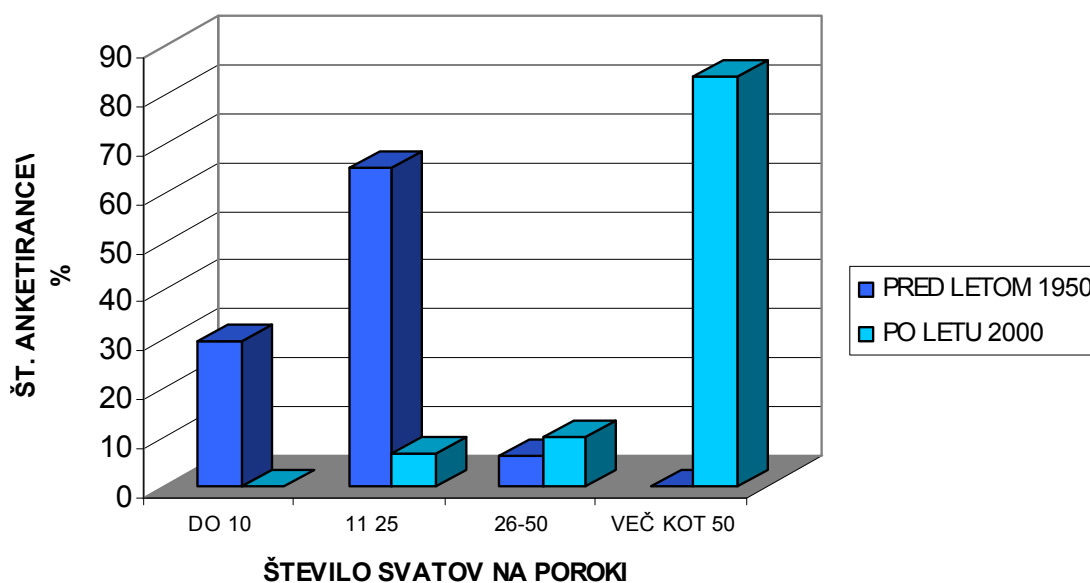
5.2.7. KOLIKO SVATOV JE BILO NA POROKI?

ŠT. SVATOV	do 10	11-25	26-50	več kot 50	SKUPAJ
ŠTEVILO	5	11	1	0	17

Tabela 12: Dosežen rezultat pri 7. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

ŠT. SVATOV	do 10	11-25	26-50	več kot 50	SKUPAJ
ŠTEVILO	0	2	3	25	30

Tabela 13: Dosežen rezultat pri 7. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 7: Število svatov na poroki

Pri 7. vprašanju lahko ugotovimo, da je pred letom 1950 bilo bistveno manj svatov na poroki kot po letu 2000, kajti anketiranci, ki so se poročili pred letom 1950 so največkrat (64,7 %) imeli 11-25 svatov ali tudi (29,4 %) le do 10 svatov, iz česar lahko sklepamo, da so bili najbrž na poroki le starši in priče ter resnično najožji sorodniki (kar smo ugotovili tudi pri prejšnjem vprašanju).

Po letu 2000 pa so imeli mladoporočenci več kot 50 svatov (83,3 %). Na vprašanje koliko, so v povprečju odgovorili 80-90, najnižji odgovor je bil 60, najvišji pa 180. Koga vse so vabili pa smo prebrali v prejšnjem vprašanju.

5.2.8. KAKŠNO STA IMELA ŽENIN IN NEVESTA OBLEKO? KAKŠEN JE BIL POROČNI ŠOPEK?

Pri tem vprašanju nismo dali možnih odgovorov, ampak so posamezniki zapisali, kakšna je bila njihova obleka. Zato bomo zapisale njihove opise.

PRED LETOM 1950

ŽENIN:

- pri 70,6 % odgovorov so imeli ženini črno moško obleko, belo srajco in črne čevlje;
- pri 29,4 % odgovorov so imeli sivo moško obleko, belo srajco in črne čevlje;
- vsi so imeli kravato (barva ni bila posebno določena);
- 47,1 % ženinov je imelo klobuk.

NEVESTA:

- 52,9 % jih je bilo oblečenih v temno ali svetlo sivo žensko krilo in suknjič ter belo bluzo;
- 35,3 % nevest je imelo dolgo sivo obleko ter spodaj belo bluzo;
- 11,8 % nevest je imelo belo dolgo poročno obleko, od tega je bila ena iz čipkastega blaga in dve iz navadnega blaga;
- 47,1 % nevest je imelo tudi dolg zimski plašč, ki je bil temne barve (nekaj jih je zapisalo mašni plašč);
- vse neveste so imele temne čevlje (zapisano je bilo nekaj temne, nekaj sive);
- 64,7 % nevest je v laseh imelo spleten venček iz domačih rož.

ŠOPEK:

- ★ 35,3 % nevest je imelo šopek iz domačih suhih rož;
- ★ 23,5 % je imelo šopek iz belih in roza vrtnic in zelenja;
- ★ ena nevesta je imela šopek iz belega irisa;
- ★ 35,3 % nevest je imelo šopek iz nageljnov (barve niso bile posebej opredeljene).

PO LETU 2000

ŽENIN:

- pri 56,7 % odgovorov so imeli ženini črno moško obleko, belo srajco in črne čevlje;
- pri 33,3 % odgovorov so imeli sivo moško obleko, belo srajco in sive čevlje;
- 10,0 % oz. 3 ženini pa so imeli belo obleko in belo bluzo;
- vsi so imeli kravato (tisti, ki so omenili barvo kravate, so zapisali, da se je ta ujemala z barvo poročnega šopka);
- klobuka ni imel nihče.

NEVESTA:

- 66,7 % nevest je imelo oblečeno dolgo belo obleko, od tega jih je 40,0 % od teh imelo to belo obleko kombinirano z različnimi barvnimi kosi ali drugimi dodatki (največkrat v rdeči, roza ali rumeni barvi);
- 26,7 % nevest je imelo dolgo poročno obleko v barvi »šampanjca«;
- 6,6 % oziroma 2 nevesti pa sta imeli roza obleko;
- vse neveste so imele bele čevlje ali opanke;
- 1 nevesta je imela dolg bel tanjši plašč;
- 6,6 % nevest je imelo bele rokavice do komolca;
- 10,0 % nevest je v laseh imelo »šlajer« (tako je bilo zapisano) oz. pajčolan;
- 23,3 % jih je imelo vlečko;
- vse neveste so imele nakit (v večini je bil zlat, nekaj primerov je bilo zapisanih bel nakit);
- omenjene so še bile druge podrobnosti za v lase, torbice in podobni modni dodatki.

ŠOPEK:

- * več kot polovica (70,0%) šopkov je bilo iz vrtnic (različnih barv, rumene, rdeče, roza, prevladovale so bele);
- * 2 poročna šopka sta bila iz ivanjščic;
- * 2 sta bila narejena iz sončnic;
- * 3 so bili iz mini gerber bele barve;
- * 3 šopki so bili iz belih kal.

Naše ugotovitve glede poročnih oblek so, da so moški posegali bolj po temnih moških oblekah in belih srajcah, po letu 2000 pa ni večjih sprememb, vendar se ženini v tem času ponavadi barvno usklajujejo z nevestino obleko ali še bolj natančno s cvetjem.

Ženske pred letom 1950 pa so bolj redko imele oblečeno belo obleko (kot rečemo, da je nevesta v beli obleki), ampak je njihova poročna obleka bila ali dolga siva obleka ali sivi ženski kostim z belo bluzo. Cvetje so v večini uporabila domače (posušeno ali sveže). Neveste v današnjem času pa imajo različne dolge svečane obleke, z različnimi modnimi dodatki. Tudi šopki so bogati iz različnega cvetja.

5.2.9. STE IMELI KAKŠEN POSEBEN OBIČAJ PRED POROKO?

Tudi pri tem vprašanju nismo dali možnih odgovorov, ampak so posamezniki zapisali, kakšna je bila njihova obleka. Zato bomo zapisale njihove opise.

OBIČAJI VČASIH:

- ženin je nesel nevesto čez prag;
- ena nevesta ni smela nositi bele obleke, ker je že imela nezakonskega otroka;
- polovica anketirancev je zapisala, da so imeli šranganje;
- nekaj zapisov je bilo, da so bodoče neveste dobile doto;
- do poroke se z ženinom nista smela videti cel teden;
- skoraj pri vseh je bilo zapisano klicanje neveste;
- dva zapisa o metanju šopka in trije o podarjenem šopku;
- dobra polovica je zapisalo o tem, da sta ženin in nevesta po polnoči lahko zaplesala;
- zapisane so bile različne igre, ki niso bile natančno pojasnjene;
- ženin ni smel videti neveste.

OBIČAJI DANES:

- dvakrat je bilo zapisano šranganje;
- enkrat je bilo zapisano, da je ženin nesel nevesto čez prag;
- metanje podvezice in šopka;
- trije so zapisali, da se niso smeli plesati do polnoči;
- gasilski blagoslov in slavolok (ob gasilski poroki);
- ženin ni smel videti neveste;

- nevesta ni smela videti šopka;
- dobra polovica jih je zapisala, da sta bila dan pred poroko ločena, vsak pri svojih starših;
- nevesta je na sebi morala imeti nekaj novega, nekaj starega in nekaj izposojenega (ukradenega);
- podvezica mora biti modre barve;
- metanje riža za plodnost.

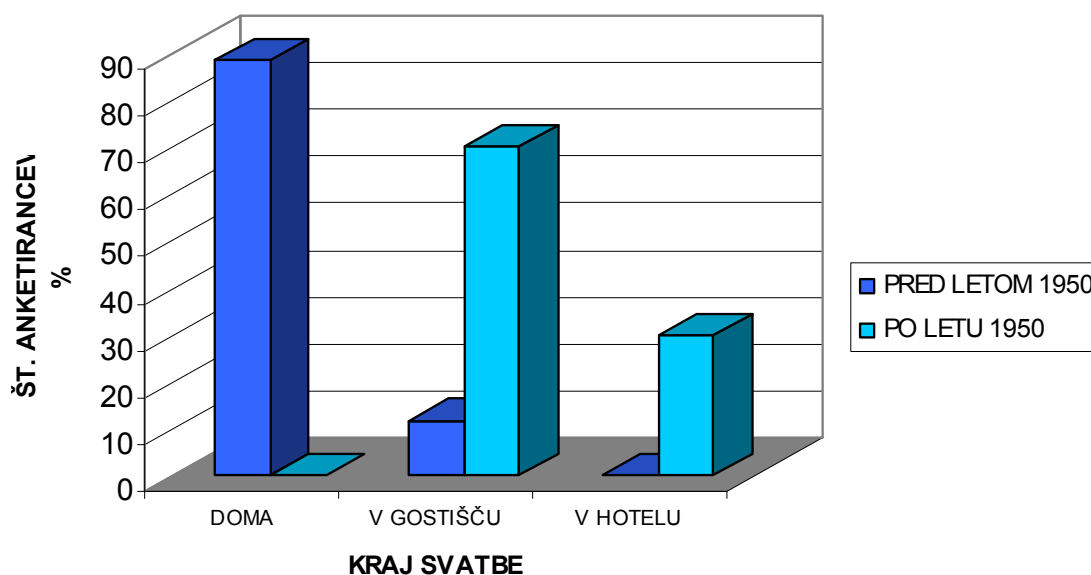
5.2.10. KJE STE IMELI GOSTIJO?

GOSTIJA	doma	v gostišču	v hotelu	SKUPAJ
ŠTEVILO	15	2	0	17

Tabela 14: Dosežen rezultat pri 10. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

GOSTIJA	doma	v gostišču	v hotelu	SKUPAJ
ŠTEVILO	0	21	9	30

Tabela 15: Dosežen rezultat pri 10. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 8: Najpogostejši kraj dogajanja svatbe

Podatki tega vprašanja nam kažejo, da so pred letom 1950 v večji meri (88,2 %) svatbe oz. gostije pripravljali doma, kar je bilo verjetno ceneje. V današnjem času pa se svatbe vršijo največkrat v raznih gostiščih (70,0 %) in hotelih (30,0 %). Doma je ni imel nihče.

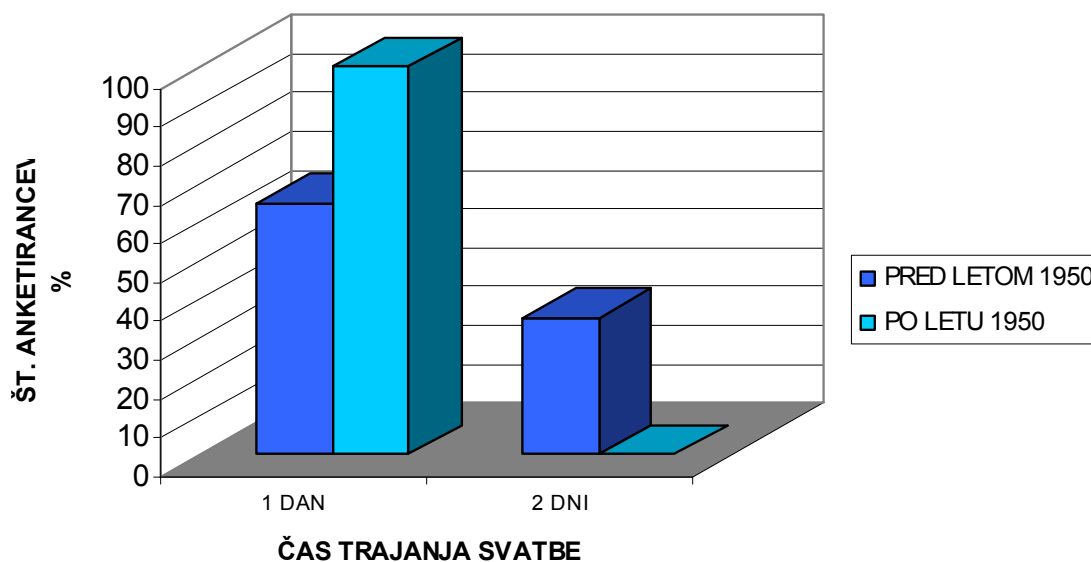
5.2.11. KAKO DOLGO JE TRAJALA POROKA OZ. GOSTIJA?

ČAS	1 dan	2 dni	SKUPAJ
ŠTEVILO	11	6	17

Tabela 16: Dosežen rezultat pri 11. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

ČAS	1 dan	2 dni	SKUPAJ
ŠTEVILO	30	0	30

Tabela 17: Dosežen rezultat pri 11. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 9: Čas trajanj poroke oz. gostije

Glede trajanja svatbe ni bilo večjih razlik. V večini primerov so tako včasih kot danes poroke 1 dan. Nekaj primerov (35,3 %) pa je pokazalo 2 dni, vendar le pri porokah nekoč, medtem ko so v današnjem času vse trajale le en dan.

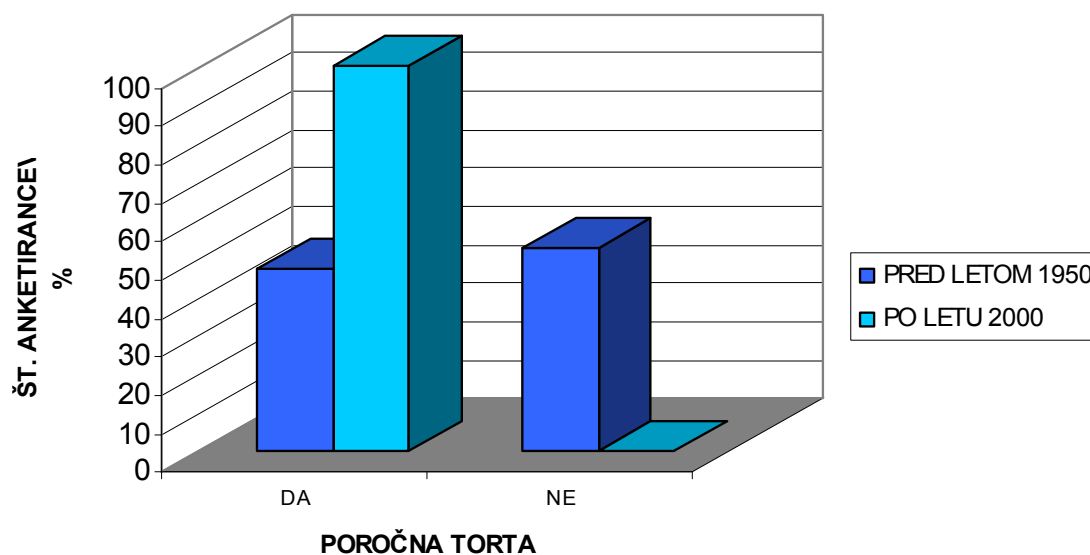
5.2.12. TORTO STE IMELI? ČE NE, KAJ PA DRUGEGA?

TORTA	da	ne	SKUPAJ
ŠTEVILO	8	9	17

Tabela 16: Dosežen rezultat pri 12. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

TORTA	da	ne	SKUPAJ
ŠTEVILO	30	0	30

Tabela 17: Dosežen rezultat pri 12. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 10: Poročna torta na poroki

Odgovor na to vprašanje nam prikazuje, da je pred letom 1950 bilo manj poročnih tort, in sicer jih je imelo poročno torto le slaba polovica (47,1 %). Zraven odgovorov, ki so bili negativni, so bili zapisani odgovori: največkrat orehova potica ali šarkelj ter dvakrat pogača.

Na današnjih porokah imajo vsi torte, kot nam kažejo rezultati.

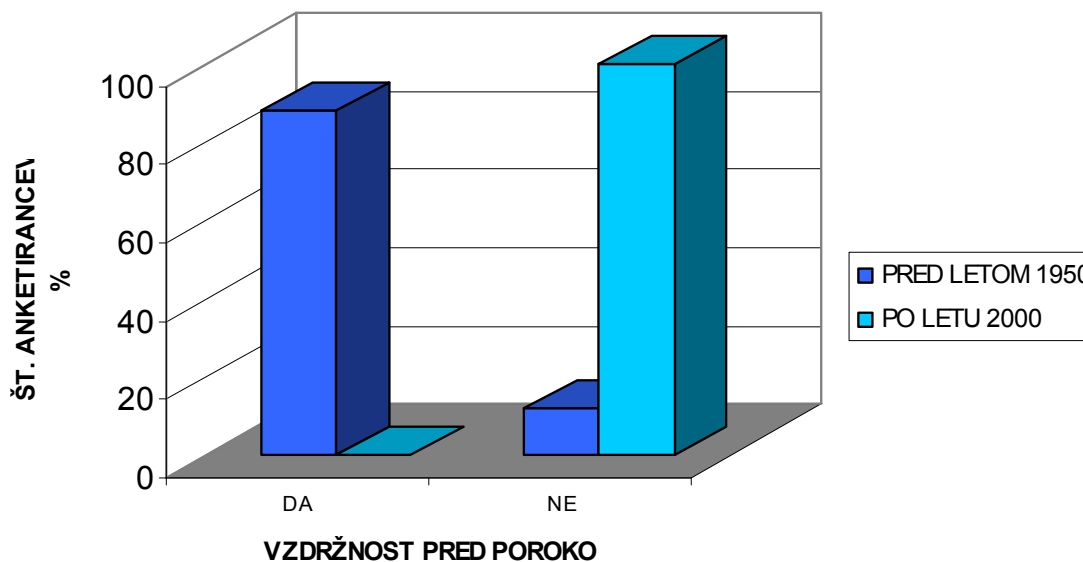
5.2.13. STA BILA S PARTNERJEM DO POROKE »VZDRŽNA«?

VZDRŽNOST PRED POROKO	da	ne	SKUPAJ
ŠTEVILO	15	2	17

Tabela 18: Dosežen rezultat pri 13. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

VZDRŽNOST PRED POROKO	da	ne	SKUPAJ
ŠTEVILO	0	30	30

Tabela 19: Dosežen rezultat pri 13. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 11: Vzdržnost mladoporočencev pred poroko

Na tem področju se odgovori včasih in danes popolnoma razlikujejo. Pred letom 1950 so v večini primerov zapisali, da so bili do poroke vzdržni (88,2 %), pri enem primeru smo že pri prejšnjih vprašanjih zasledili, da so imeli prej nezakonskega otroka (zato nevesta ni smela imeti bele obleke).

Danes tega običaja ni več prisotnega ali redkokdaj, kajti v našem primeru nihče ni bil vzdržen.

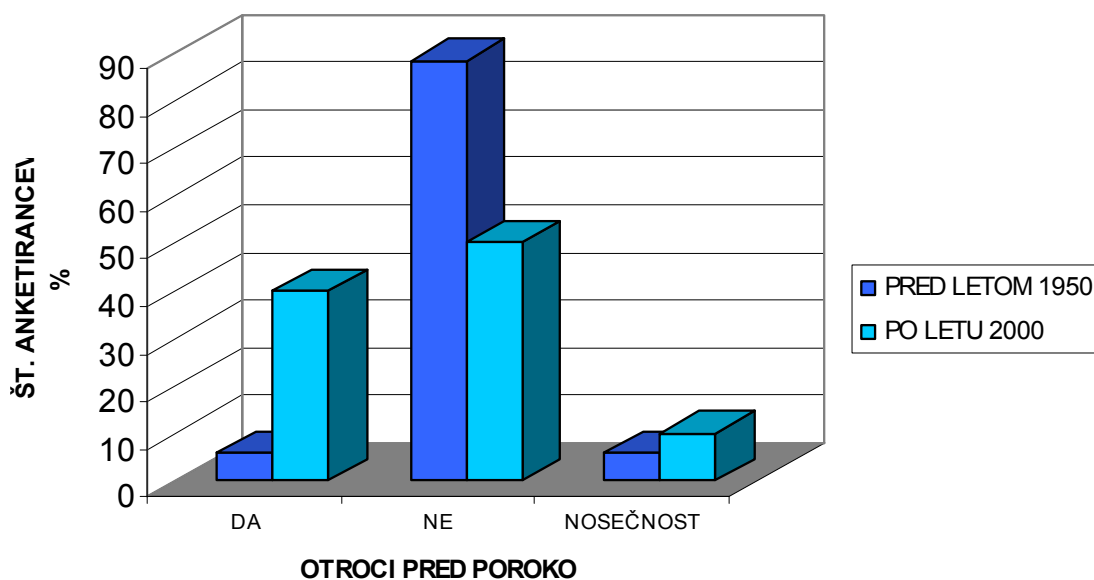
5.2.14. STA IMELA ŽE PRED POROKO OTROKE?

OTROCI PRED POROKO	da	ne	nosečnost	SKUPAJ
ŠTEVILO	1	15	1	17

Tabela 20: Dosežen rezultat pri 14. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

OTROCI PRED POROKO	da	ne	nosečnost	SKUPAJ
ŠTEVILO	12	15	3	30

Tabela 21: Dosežen rezultat pri 14. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 12: Otroci ženina in neveste pred poroko

Že pri prejšnjem odgovoru smo lahko razbrali, da je bila včasih vzdržnost ženina in neveste zelo pomembna, kar se odraža tudi na tem, če so imeli otroke. Pred letom 1950 večina (88,2 %) ni imelo pred poroke otrok, eden je imel otroka in ena nevesta je bila noseča.

Po letu 2000 so rezultati bistveno drugačni. Polovica jih še otrok pred poroko ni imelo, 40 % anketirancev so že imeli otroke ali otroka (po številu nismo spraševale), 3 neveste (10 %) pa je bilo na poroki nosečih.

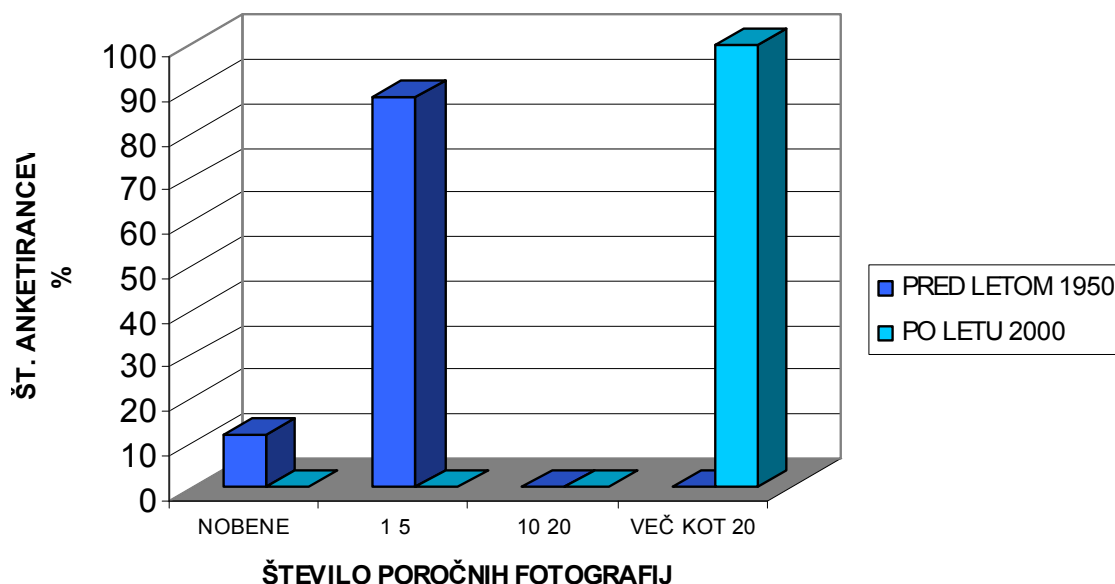
5.2.15. KOLIKO POROČNIH FOTOGRAFIJ IMATE?

POROČNE FOTOGRAFIJE	nobene	1-5	10-20	več kot 20	SKUPAJ
ŠTEVILO	2	15	0	0	17

Tabela 22: Dosežen rezultat pri 15. vprašanju za anketirance, ki so se poročili pred letom 1950

POROČNE FOTOGRAFIJE	nobene	1-5	10-20	več kot 20	SKUPAJ
ŠTEVILO	0	0	0	30	30

Tabela 23: Dosežen rezultat pri 15. vprašanju za anketirance, ki so se poročili po letu 2000

Graf 13: Število poročnih fotografij

Rezultati kažejo, da so bile poročne fotografije pred letom 1950 redkost, kajti večina (88,2 %) je imela le do največ 5 fotografij, nekaj (11,8 %) pa celo nobene.

Po letu 2000 pa fotografije niso redkost, kajti vsi so zapisali, da imajo več kot 20 fotografij. Po podatkih imajo mladoporočenci oz. anketiranci povprečno 400 fotografij (največ je bilo 1200 fotografij, najmanj pa 150 fotografij).

5.2.16. KAJ STE PREJELI ZA POROČNO DARILO?

Odgovori na to vprašanje so bili različni ter seveda od obdobja do obdobja različni oz. vredni. Pred letom 1950 so bila darila bolj skromna ali jih sploh ni bilo. Po letu 2000 pa je veliko daril, nekatera zelo velikih vrednosti.

DARILA NEKOČ:

- (veliko jih ni napisalo ničesar);
- lesena zibelka;
- kar so mi starši dali;
- jedilni pribor;
- dobrote za poroko.

DARILA DANES:

- denar (ta odgovor je bil najbolj pogost);
- poročno potovanje;
- pohištvo (spalnica, kuhinja);
- gospodinjski aparati (sušilni stroj, pomivalni stroj, mešalnik, pralni stroj, itd.);
- jedilni pribor;
- servisni komplet;
- razni spominki;
- nakit;
- kopalni kompleti (brisače);
- posteljnina.

5.3. SKUPNA ANALIZA ANKETE IN HIPOTEZ

Na začetku smo si zastavile naslednje hipoteze:

- *predvidevamo, da so poroke nekoč bile drugačne kot danes;*
- *predvidevamo, da je danes manj porok, kot jih je bilo včasih;*
- *predvidevamo, da poroke trajajo več kot 1 dan (24 ur);*
- *predvidevamo, da se običaji na porokah nekoč, danes ne ohranjajo več;*
- *predvidevamo, da mit »nevesta v belem« drži.*

Naše ugotovitve so naslednje:

Potrdimo lahko, da so poroke nekoč bile drugačne kot so poroke danes. Drugačne predvsem v smislu običajev in načina izvajanja poroke. Včasih so se na porokah pojavljali določeni običaji, ki smo jih v raziskovalni nalogi opisale, ki pa se danes ne dogajajo več, ali zelo redko. Poudariti pa moramo, da je pomen poroke ostal nespremenjen.

Potrdimo lahko tudi, da je danes je manj porok kot je bilo včasih, kar smo preverile na Statističnem uradu RS (vir: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2527, 14.2.2010). In sicer samo v obdobju tridesetih let je število porok upadlo za polovico.

Da poroke trajajo več kot 1 dan (24 ur), ne moremo ne ovreči in niti potrditi. Kajti naše ugotovitve kažejo, da danes trajajo poroke največkrat 1 dan, včasih pa so trajale 1 dan, velikokrat tudi 2 ali 3 dni.

Hipotezo, da se običaji na porokah nekoč, danes ne ohranjajo več, lahko ovržemo, kajti, naši podatki raziskave so pokazali, da na nekaterih porokah danes ohranjajo stare običaje, vendar je to bolj izjema kot pravilo. Te običaje ohranjajo bolj na podeželju kot v mestih. Smo pa ugotovile tudi, da je nekaj običajev, ki so se priredili oz. prilagodili današnjemu času.

Mit, »nevesta v belem«, lahko rečemo, da ne drži. Včasih so bile le redke neveste v belem, kajti za belo tančico ni bilo denarja. Nosile so sive ženske kostime in bele bluže. Danes je večina nevest v belem, vendar v kombinaciji z različnimi drugimi barvami. Veliko pa je takšnih, ki se odločajo za drugo barvo.

Izsledki oz. rezultati, ki so se pokazali, so nas presenetili. Posebej ti, kjer hipoteze nismo mogle potrditi. Je pa bilo toliko bolj zanimivo, ko smo bile presenečene nad nekaterimi dobljenimi rezultati.

6. UGOTOVITVE PREJŠNJIH RAZISKOVALCEV

Po arhivu in podatkovni bazi Osrednje knjižnice Celje smo brskale in iskale raziskovalno nalogo na to temo ali vsaj podobno. Vendar smo ugotovile, da raziskovalne naloge s takšno vsebino še ni bilo. Prav zato nas je to nekoliko še bolj pritegnilo k delu in izdelavi te naloge. Na spletni strani smo našle nalogo, ki je vsebovala nekaj elementov poroke, vendar ne s celjskega območja.

Nalogo bi lahko v prihodnje poširili na večje območje, morda zavzeli celotno Slovenijo, ali nekako primerjali poroke med sabo glede na status mladoporočencev in seveda njihovih staršev. Zanimivo bi bilo raziskati tudi socialni vidik porok nekoč in danes, zakaj so se nekoč odločali in zakaj danes, vendar je to že drugo področje.

7. ZAKLJUČEK

Poroka - še vedno nekaj najlepšega in svečanega. V naši nalogi smo poskušale ugotoviti in dokazati, kako se je v nekaj desetletjih na področju porok spremenilo veliko stvari, nekatere stvari so se opustile oziroma so se na novo ustvarile ali priredile.

Glede porok danes, smo želele pokazati, koliko različnih načinov za izvedbo porok obstaja, medtem ko je včasih večina porok potekala po istem kopitu. Raziskale smo tudi vprašanje o številu gostov, ali je bilo včasih res zelo malo gostov, koliko manj kot na današnji povprečni poroki in ali se je včasih ta obred prenašal iz roda v rod ter kolikšno vlogo je pri tem imela ljubezen. Zanimalo nas je glede civilnih in cerkvenih porok, katerih je bilo več včasih in katerih je več danes (oziroma ali se pari poročajo na oba načina ali samo na en način), pa tudi katere šege in običaji (npr. šranganje, dota) so se ohranili, kateri opustili in če so mogoči kakšni običaji novejši, ...

Skratka, želele smo prikazati razlike med porokami nekoč in danes na podroben in zanimiv način, ker je to ena izmed zelo privlačnih tem.

Poroka - bila je že nekoč, ostaja še danes in tudi v prihodnosti bo ... kakšna in koliko, pa je morda tema za raziskovanje čez leta. Verjetno pa bo tudi v prihodnje produkt ljubezni ...

VIRI IN LITERATURA

*Največ zapisov je po ustnih virih (predvsem pri porokah nekoč).

*Krašovec, J.; Firšt, N.; Kolman, K.; Bogataj, J.: *Ohcet po stari šegi: svatbene šege na Kozjanskem v drugi polovici 19. stoletja in še kakšno desetletje kasneje*. Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, 1998.

*Kovačič, T.; Vozel, J.; Kvas, J.: *Vse o poroki*. Domžale, Lunik, 1996.

*Uporabljene spletne strani:

<http://www.mojdan.si/nacrtovanje/example-sublevel-mainmenu-84/113-poroke-nekoc.html>, 11.11.2009, 17.1.2010;

http://www.o-sks.nm.edus.si/Raziskovalna_ZG/Raziskovalna_porocne_obleke.pdf, 11.11.2009;

http://www.turisticna-zveza.si/naloge/OD_FUNSTERCA_DO_KMECKE_POROKE_NALOGA.pdf, 30.11.2009;

http://www2.arnes.si/~okobiljems/gost_ne.htm, 15.1.2010;

http://najporoka.com/nacrtovanje_poroke/cvetje-in-dekoracija/porocni-sopek/, 8.3.2010;

http://www.tortejelka.com/fotoalbum_porocne.html, 8.3.2010;

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Poroka>, 11.11.2009;

http://www.torontoairportlimos.com/wedding_limo.html, 11.11.2009;

<http://www.najporoka.si/informacije/obicaji/porocni-obicaji.htm>, 13.12.2009;

http://www.turisticnodrustvo-kokrica.si/sege_in_navade.htm, 13.12.2009;

http://www.turisticnodrustvo-kokrica.si/sege_in_navade.htm, 13.12.2009;

http://www.najporoka.com/nacrtovanje_poroke/10-korakov-za-zacetek, 26.2.2010;

http://www.najporoka.com/nacrtovanje_poroke/fantovscina-in-dekliscina/, 26.2.2010;

<http://najporoka.com/ponudniki/fotografija-in-snemanje/>, 8.3.2010/;

<http://lifestyle.ena.com/prikaziCL.asp?CIID=20789>, 8.3.2010;

**http://www.o-sks.nm.edus.si/Raziskovalna_ZG/Raziskovalna_porocne_obleke.pdf,
17.1.2010;**

http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=2527, 14.2.2010.

PRILOGA

ANKETA!

POZDRAVLJENI!

SMO MARUŠA BREŽNIK, MAŠA ČUK GABER IN NINA PETRIČ, UČENKE 9. RAZREDA OŠ LAVA CELJE IN DELAMO RAZISKOVALNO NALOGO O POROKAH NEKOČ IN DANES. ZELO PRAV BI NAM PRIŠLA VAŠA POMOČ, ZATO PROSIMO, ČE NAM ODGOVORITE NA VPRAŠANJA. ANKETA JE ANONIMNA.

1. Kdaj oz. katerega leta ste se poročili?

2. Kdaj so bile v vašem času največkrat poroke?

- a) pozimi
- b) poleti
- c) spomladi
- č) jeseni

Zakaj menite, da takrat? _____

3. Koliko sta bila ženin in nevesta stara ob poroki?

Ženin: _____

Nevesta: _____

4. Kakšno poroko ste imeli?

- a) samo civilno
- b) civilno in cerkveno

5. Kako dolgo ste načrtovali oz. planirali poroko?

- a) 1 mesec ali manj
- b) 2-3 mesece
- c) 4-6 mesecev
- č) več kot 6 mesecev

6. Koga ste vabili na poroko? (možnih je več odgovorov)

- a) bližnje sorodnike (starše, tete, strice)
- b) daljne sorodnike (sestriče, bratrance, ...)
- c) prijatelje
- č) drugo: _____

7. Koliko svatov je bilo na poroki?

- a) do 10
- b) 11-25
- c) 26-50
- č) več kot 50

Če ste obkrožili več kot 50, prosim če napišete približno koliko. _____

8. Kakšno sta imela ženin in nevesta obleko? Kakšen je bil poročni šopek? Opišite!

Ženin:

Nevesta:

9. Ste imeli kakšen poseben običaj pred poroko? Opišite!

10. Kje ste imeli gostijo?

11. Kako dolgo je trajala poroka oz. gostija?

12. Torto ste imeli? Če ne, kaj pa drugega?

- a) da
- b) ne

13. Sta bila s partnerjem do poroke »vzdržna«?

- a) da
- b) ne

14. Ste imeli pred poroko kaj otrok?

- a) da
- b) ne
- c) nevesta je bila noseča

15. Koliko poročnih fotografij imate?

- a) nobene
- b) 1-5
- c) 5-10
- č) 10-20
- d) več kot 20

Če ste obkrožili več kot 20, prosim če napišete približno koliko. _____

16. Kaj ste prejeli za poročno darilo?

Hvala za Vaš trud!